ORAS

Šilta, temperatūra apie 40°, kiek lietaus.
Saulė teka 7:08, leidžiasi 5:07

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily In America
NAUJIENOS
(The Lithuanian Daily News)
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER

Midwest Inter. Library Center
5721 Cottage Grove Ave

VOL. XLI Kaina 5c XII Gr. Trečiadienis, Vasario-February 3 d., 1954 Price 5c No. 28

SSSR DIKTATŪRA GRESMĖ TAIKAI,-DULLES

VATIKANAS KALTINA PROTESTANTŲ SEKTAS KOMUNIZMO STIPRINIMU

Sektantai, remiami Amerikos padedą 'bedieviam'

ROMA. — Italijos episkopatas, susidedąs iš pirmaeilių kardinolų, arkivyskupų ir vyskupų, pasmerkė protestantų veiklą, kuri padedanti "ateistiniam komunizmui".

Įvykusiame 19 katalikų provincijų vadų konferencijoj Romoj buvo apsvarstyta svarbių katalikų bažnyčios klausimų ir sprendimai paskelbti Vatikano organe "L'Osservatore Romano".

Sektos pagyvino veiklą

Pokariniais metais Italijoj pasirodė įvairių protestantų sektų pamokslininkų, daugis gana turtingų, kurie ėmė vilioti katalikus į baptistų, metodistų, anglikonų ir kitokias sektantų bažnyčias. Per tai kilo konfliktų ne tik su katalikų bažnyčia, bet ir su Italijos policija, kol aukščiausias teismas nepasmerkė Mussolinio laikų įstatymo, varžančio veikimo laisvę atskilusioms bažnyčioms.

Vatikanas mato pavojų

Italų policijai po to kiek aprimus, padidino savo pastangas prieš sektantus Romos bažnyčia. "Mes esame priversti pasmerkti protestantų stiprinama propaganda, paprastai užsieninės kilmės (daugiausia amerikoniškos), kuri sėja pavojingas klaidas paprastuose žmonėse", sakoma katalikų episkopato pareiškime. Praktiškame religiniame gyvenime iš to nauda tikrai pragaištinga, šia propaganda pasinaudoją "ateistinis komunizmas, kurio spauda remia šį skaldymo darbą".

Kaltina "marksizmą"

Episkopato vadai prisiminė ir gyvenimą anapus Geležinės uždangos, suvertę kaltę už tai, kas ten vyksta ne Kremliaus diktatoriams, o tokiems, "kurie sako, kad marksizmo eksperimente gali būti ir šio to gero".

Nurodytas pavojus, kuris augąs iš marksistinės spaudos plitimo aukštesnėse kultūrinėse sferose.

Kaip žinoma, iš 7 milijonų suaugusių komunistų (balsuotojų) Italijoj tik nežymi dalis yra "ateistinių komunistų". Dauguma yra praktikuojantys katalikai, bet eina ranka rankon su maskviniais parsidavėliais, įvarydami didžiąją krikščionių demokratų partiją ir visą kraštą į sunkią politinę krizę. Kalbant apie katalikiškąją Italiją prisimena protestantiškieji kraštai, kaip Norvegija, Švedija, Danija, Suomija, Olandija, kur "marksistinėms" demokratinėms vyriausybės valdant, komunistai visiškai sutirpo.

Šuoliai į mirtį

NEW YORKAS. — Majoras Edwin Armstrong, garsus Amerikos radijo tobulintojas (FM išradėjas), iššoko iš 10-to aukšto ir užsimušė. Jis buvo 63 metų.

Mrs. Lilian Racenstein, 33 m., iššoko iš 6-to aukšto, jos vyrui apačioj maldaujant kad nešoktų. Vyras bandė ją pagauti, bet tik išsilaužė koją, o žmonos gyvybės neišgelbėjo.

IŠ VISO PASAULIO

Laivas ant povandeninių uolų

SEATTLE, Wash. — Kanados keleivinis garlaivis "Prince George" pranešė per radiją, kad jis ties Britų Kolumbijos krantais užplaukė ant povandeninių uolų. Iš Vankuverio išplaukė du jūrų vilkikai į pagalbą. Taip pat artėja laivai iš aplinkinių vandenų.

Daugiau JAV lėtkuvų Indokinijai

HANOI, Indokinija. — Prancūzija gavo iš Amerikos daugiau bombonešių, kurie tuoj siunčiami prieš žygiuojančias 3 komunistų armijų kolonas į Laos sostinę Luang Prabang. Komunistai yra 50 mylių nuo Laos sostinės. Karalius King Sisavang, 82 metų, pareiškė, kad jis nesitrauks net komunistams įsiveržus.

Kashani galįs nuversti Zahedi

TEHERANAS, Iranas. — Galingas politikas ir religinis vadas Kashani paskelbė protestą gen. Zahedi vyriausybei už rinkiminio įstatymo nesilaikymą. Kashani davė suprasti, kad jis jaučiąs moralinę pareigą nuversti dabartinę vyriausybę, kuri, kaip spėjama, vargu atsilaikytų prieš Kashani ir Mossadegh šalininkus kartu sudėjus.

Faroukas prarado ir žmoną

KAIRAS, Egiptas. — Musolmonų teismas atrišo buvusią karalienę Narriman nuo vedybų sakramento su Farouku, kuris neteko sosto, kai valdžia perėmė gen. Naguib 1952 metais. Dabar Narriman reikalauja iš Farouko išlaikymo $14,000 per mėnesį.

Sen. Douglas prašo sulaikyti išvežimą į nudienę Lenkiją

Dovanos apdėtos dideliu muitu

WASHINGTONAS, D. C. — Demokratų senatorius Paul Douglas iš Illinois reikalauja vyriausybę sulaikyti dovanų siuntimą į komunistinę Lenkiją, nes komunistai iš dovanų gavėjų reikalauja plėšikiškų muitų.

Pav., už suknelę, gautą dovanom iš užsienio, reikalaujama $125 muito; už kojines $1.50; už vyriškus batus $37.50; už svarą kavos uždėta $25 muito, už svarą sviesto $75.

Sen. Douglas ragina vyriausią prokurorą uždaryti PKO kompanija, New Yorke, kuri ragina amerikiečius siųsti dovanas savo giminėms Lenkijoj, bet dėl didelio muito retas kuris gali išpirkti gautus dovanų siuntinėlius.

— **Buvęs prez. Trumanas** pavadino Brickerio konstitucinę pataisą izoliacionistų užsimojimu suvaržyti JAV prezidentui rankas, vedant užsienio politiką.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiophoto

Rytų Berlyno sovietų ambasadoje atsinaujino keturių didžiųjų užsienio reikalų ministerių konferencija. Sėdi aplink stalą valstybės sekretorius John Foster Dulles, prancūzų užsienio reikalų ministeris Georges Bidault, britų užsienio sekretorius Anthony Eden, sovietų delegatas Andrei Gromyko ir sovietų užsienio reikalų ministeris Molotovas.

LAIKAS JAU DABAR IMTIS VIEŠŲ DARBŲ, PATARIA AFL KOMITETAS

Krizei prasidėjus priemonės būtų pavėluotos

MIAMI BEACH, Fla. — Eisenhowerio vyriausybė giriasi turinti plačią viešųjų darbų programą depresijos ženklams pasirodžius, bet AFL atrodo, kad pats laikas pradėti tuos viešuosius darbus, pareiškė AFL prezidentas George Meany.

"Visi ženklai rodo, kad mes riedame nuo kalno. Nuo 1933 m. vidurio kas 20-tas darbininkas liko be darbo", kalbėjo korespondentams Amerikos darbo federacijos prezidentas. Per tą laiką Amerikoj sumažėjo 3,350,000 darbo galimybių.

Ragina didinti atlyginimą

AFL vadai, apsvarstę dabartinę padėtį, pasisakė už atlyginimą, kad, pakėlus perkamąją galią, padidintų prekių suvartojimą ir paskatintų gamybą.

AFL pasiūlė: 1) pakelti vyriausybės nustatytą atlyginimo minimumą nuo $0.75 per valandą iki $1,25; 2) Padidinti nedarbo pašalpas; 3) Pastatyti per metus 2 milijonus gyvenamųjų namų. vietoj numatytų 1 mil.; 4) Nemažinti mokesčių turtingiesiems, o pirma žiūrėti neturtingųjų reikalu.

Mažins statybos išlaidas

AFL statybos darbininkų unija, turinti 3 milijonus narių, nutarė svarstyti kartu su statybos bendrovėmis, kaip atpiginti namų statybą, nes tuomet darbdaviai galėtų mokėti didesnius atlyginimus, atpiginus darbo metodus ir paspartinus statybą.

Statybos kompanijos dabar plačiai naudojasi ir neunijų darbo jėga, kadangi ji pigesnė. Abi pusės yra suinteresuotos gvildenti ir išspręsti šias problemas, kurių pasėkoj padidėtų darbai ir uždarbiai.

Tankas sutruškino 5 automobilius

LOS ANGELES. — Kareiviams gabenant tankus iš Long Beach į Pasadeną, vienas iš jų pradėjo riedėti gatvėkraščiu, kur stovėjo privatūs automobiliai.

Kol tanko šoferis spėjo suvaldyti savo pabaisą, sutruškino 5 automobilius ir išvertė telefono stulpą.

Puskarininkis Robert Duke teisinasi, kad nelaimė atsitiko, kai jis norėjo prasilenkti su atvažiuojančiu automobiliu.

Vėliausios Žinios

— **Gen. Mark Clark, buvęs JT armijos vyriausias vadas, pareiškė, kad komunistai pasilaikė apie 7,000 JT karo belaisvių, iš kurių apie 1,000 buvo amerikieiai.**

— **Winston Churchill, atsakydamas parlamente į klausimus apie vykstančią Berlyno konferenciją, pareiškė, kad jis vis dar nepraradęs vilties susitarti dėl Vokietijos.**

— **3 amerikiečiai, pasilikę komunistų nelaisvėj ir dabar paleisti, pasigirdo per Peipingo radiją Kinijoj su propagandinėmis kalbomis prieš Jungtines Valstybes.**

— **Irano buvęs parlamento pirmininkas ir religinis vadas Kashani pareiškė, kad jis per 3 dienas gali nuversti dabartinę gen. Zahedi vyriausybę, jei ji negarantuos laisvės opozicinėms grupėms vykstančiuose senato rinkimuose.**

— **Hollywoodo aktorė Jane Russell sudarė su seserim ir kitom dviem aktorėm religinį kvartetą. Jos paskutinis filmas buvo pasmerktas katalikų dvasiškijos ir kai kurių vietinių valstybių uždraustas rodyti dėl jos "gašlių scenų".**

— **Maskvos užsienio reikalų ministeriją kreipėsi į Japonijos vyriausybę, kad ji surastų dingusį sovietų misijos sekretorių ir šnipą Yuri Rostovorov. Rostovorov yra pats pabėgęs ir pakeliui į Jungtines Valstybes su svarbiomis sovietų špionažo žiniomis iš Japonijos.**

Pietryčių Azija — komunistų tikslas

SAIGONAS, Indokinija. — Gen. Navarres, prancūzų armijos vado, atstovas sako, kad dabartinė komunistų pradėtoji ofenzyva aiškiai rodo jų tikslą užimti ne tik Indokiniją, bet visą Pietryčių Aziją.

— Vienas anglų prekinis laivas pranešė per radiją, kad netoli Kinijos jį apšaudė nežinomas patranklaivis (spėjama, Tautinės Kinijos).

Majoras steigęs komunistų celes

McCarthy reikalauja jį nuteisti

NEW YORKAS. — Senatorius Joseph McCarthy susekęs vieną kariuomenės dantų gydytoją majoro laipsny, kuris organizavęs Fort Kilmer kareivinėse N. J., slaptą komunistų pogrindį.

Armijos vadovybė nori jį paleisti iš tarnybos su gerais pažymėjimais. Sen. McCarthy pareikalavo armijos sekretorių Stevens patraukti majorą armijos teisman.

Savo laiške sekretoriui, McCarthy rašo: "Yra aiškių įrodymų, kad majoras kalbino kareivius stoti į komunistų partiją, kad lankė komunistų vadų mokyklą ir kad galėjo organizuoti komunistų celę Fort Kilmer kareivinėse".

Senatorius stebisi, kaip armija galėjo dar pakelti jį iš kapitono į majorus, kai armijos vadovybei buvo pasiųstos žinios apie šio dantų gydytojų komunistinę veiklą. McCarthy reikalauja patraukti į teismą ne tik majorą, bet ir tuos, kurie globojo ir davė paaukštinimą.

400 JAV aviacijos mechanikų numatyta Indokinijos bazėms

Pirmoji Amerikos parama prancūzams žmonėmis

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės departamentui nedrįsus nuneigti pasklidusios žinios, kai kurie sostinės korespondentai tvirtina, kad iš tikrųjų JAV netrukus pasiųs į Indokiniją pirmąją partiją savo karo aviacijos mechanikų iš 400 vyrų.

Valstybės departamentas pripažino, kad JAV vyriausybė palankiai svarsto prancūzų prašymą "paskolinti" šį skaičių aviacijos technikų. Jie numatyti užnugario aerodromuose tvarkyti Amerikos gamybos karo lėktuvus, kuriais prancūzų lakūnai puolą priešą Indikinijos džiunglių kare.

Šalčiausia žiema per 7 metus

LONDONAS. — Užėję Europoj šalčiai ir sutapę su Molotovo atvykimu į Berlyno konferenciją sukaustė kai kuriose Europos valstybėse gyvenimą ir pridarė daug nuostolių medžiagomis ir žmonėmis. Tokios šaltos žiemos nebūta per pastaruosius 7 metus.

J. FOSTER MOLOTOVUI: KLYDAI HITLERIO LAIKAIS, IR DABAR

Vakarai nenusileidžia sovietams dėl Vokietijos

BERLYNAS. — Antradienio posėdy pirmininkaująs JAV sekretorius John Foster Dulles tvirtai ir griežtai atmetė Molotovo planą Vokietijai neutralizuoti ir izoliuoti.

Molotovo propagandinis kaltinimas, kad Vakarai ruošiasi karui su Sovietų Sąjunga, įtraukiant ir Vokietiją, buvo paverstas į tuščius plepalus. Dulles reikalavo grįžti prie Edeno pasiūlyto 5 punkto plano Vokietijos problemai išspręsti. Gal šis tas naujo tuo klausimu paaiškės iš trečiadienio slapto posėdžio.

Pavojus taikai iš diktatorių

Atmesdama Molotovo kaltinimus apie gresiantį taikai pavojų iš Vakarų, Dulles pareiškė:

"Didžiausias pavojus pasaulinei taikai pareina iš to fakto, kad kai kada milžiniškos karinės pajėgos gali būti panaudotos agresijai vienos tautos sprendimu, o kartais net vieno žmogaus nutarimu. Iš tos aplinkybės ir susidaro neabejojamai baisiai pavojinga padėtis".

Neliesk Vakarų, gyvensi ramybėj

Gindamas NATO gynybos organizaciją, Dulles pasakė:

"NATO organizacijoj negalima panaudoti karinių pajėgų, kol vienas jos narių nebus užpultas. Aš tikiu, Mr. Molotovas pasistengs, kad šioji tragedija nebūtų išprovokuota. Jeigu taip, Sovietų Sąjungai nėra ko NATO bijotis".

Pasijuokė iš Molotovo trumparegystės

Sekr. Dulles prisiminė Sovietų Sąjungos ir Hitlerio Vokietijos medaus mėnesį 1939 metais, kur Molotovas buvo kone jaunavedžiu. Dulles jam priminė: "Mr. Molotov klydo 1939 m. spalio mėn., kai jis pasmerkė Prancūziją ir Angliją, kaip II pasaulinio karo agresoriais ir gyrė Hitlerio Vokietiją kaip taikos siekiančią šalį".

Ragina prisipažinti klaidų

Sekr. Dulles ragino Molotovą nors dabar prisipažinti, kad jis tada klydo, lygiai kaip jis klydo, neleisdamas satelitams prisidėti prie Marshallo ūkinės gerovės plano.

Tai buvo Vakarų tvirtas atsakymas Molotovui į jo vakarykštę kalbą, kurią jis ištęsęs 2 valandas ir pats pastebėjo, kad "kaip kad sakoma Maskvoj, mes perpildėmė savo darbo normą".

Grotewohl valdžia — iškamša

Molotovas reikalavo pripažinti Rytinės Vokietijos valdžią, kaip teisėtą žmonių vyriausybę. Bet sekr. Dulles ją atvaizdavo kaip Kremliaus valdovų iškamšą. Jis priminė, kokiomis aplinkybėmis vyko Rytų Vokietijoj rinkimai, kad kai kuriose vietose žmonės buvo jėga suvaryti paduoti balsus už iš anksto sovietų paskirtus ir parinktus atstovus.

Tipinga policijos valstybė

Pagal Dulles apskaičiavimą, Rytinėj Vokietijoj 80-iai žmonių yra vienas policininkas (neskaitant 450,000 raudonosios armijos) laikyti žmones pažabojus, tuo tarpu, kai Vakarų Vokietijoj 1 policininkas yra 330 žmonėms. Jau vien tai parodo, kad žmonės Rytų Vokietijoj nepripažįsta savo valdovų, kurie laikosi tik policijos durtuvų remiama.

Sovietų politika nepasikeitė

Molotovo elgesys Berlyno konferencijoj yra įspėjimas visiems tiems Vakarų politikams, kurie iš Stalino mirties padarė optimistiškas išvadas apie naują Kremliaus kursą, atėjus į valdžią Malenkovui.

Tokį planą Vokietijai išspręsti sovietai siūlė ir paskutinėj užsienio reikalų ministerių konferencijoj Paryžiuj.

J. Roosevelto žmona išgavusi grasymais vyro "prisipažinimą"

Norėjęs apginti garbę moterų, išvardindamas jas meilužėmis!

LOS ANGELES. — James Roosevelt, buvusio prezidento vyriausias sūnus, sukviestiesiems korespondentams aiškino, bet neišaiškino, kaip jo žmona išgavo iš jo laišką su sąrašu meilužių, su kuriomis jis nusikaltęs savo antrajai žmonai Romelle Schneider.

Jis pasakojo, kad tai buvo žmonos šantažo darbas. Žmona jam visą laiką grasiusi skyrybomis, savižudyste ir viešu skandalu. O jis, atsižvelgdamas į savo tėvo, JAV prezidento sunkią naštą ir blogą sveikatą, galiausiai sutikęs parašyti laišką, kuriame išvardintos 9 (ir kitame laiške 3) moterys iš Amerikos diduomenės, su kuriomis buvęs neištikimas savo žmonai.

James Roosevelt atsiprašo šių damų ir įtikinėja, kad jis kaip tik norėjęs apginti jų garbę. Žmona po to lyg žadėjusi atnaujinti su juo gražų šeimymos gyvenimą, bet taip neatsitikę. Užuot laišką sunaikinusi, kaip žadėjusi, ji pasilaikė ateičiai, tiems patiems šantažo tikslams.

Žmonos advokatas priminė, kad turima daugiau panašios medžiagos prieš J. Rooseveltą, ir jį bus paskelbta, jei jis nesutiks mokėti žmonai $3,500 per mėnesį alimentų.

Belgų šautuvas pats geriausias

LONDONAS. — Po ilgų ginčų tarp valdančiosios partijos ir opozicijos anglų parlamentas 266 balsais prieš 232 nutarė į savo kariuomenę įsivesti belgų šautuvą 0.30 kalibro ir atmesti pačių anglų šautuvą 0.28 kalibro.

Šis nutarimas buvo būtinas paremti NATO štabo pageidavimą, kad Vakarų sąjungininkai vienodintų ginklus ir kad belgų šautuvą tenka laikyti geresnį už patį geriausią anglų modelį.

ŽINIOS IŠ PAVERGTOS LIETUVOS

(Šios žinios surinktos iš įvairių šaltinių)

— Rinkimams į maskvinę Aukščiausią Tarybą Lietuvos teritorija padalinta į 10 apygardų, Latvijos — į 7 ir Estijos — 4. Kadangi vienas atstovas renkamas nuo 300,000 gyventojų ir kiekvienam išrinkti sudaroma atskira apygarda, tai galima spręsti, kad Lietuvoje gyventojų iš viso (su rusų kariuomene, atsiųstais valdininkais ir visu kitu "gyvu importu") skaitoma apie 3 milijonai. Latvijoj — 2.1 mil. ir Estijoj 1.2 mil.

Tautybių Tarybos apygardų visose trijose respublikose sudaryta po 25, nes po tiek atstovų kiekviena respublika į tą "senatą" turi siųsti, nors gyventojų skaičius ir nevienodas. Tad Lietuvos šitos apygardos turi apimti kiekviena apie 120,000 gyventojų.

Vilniaus mieste (be apylinkių) yra sudarytos dvi tokios apygardos. Tad yra pamato spręsti, kad Vilniuje yra skaitoma apie 240,000 gyventojų. Kaunas su Petrašiūnais, Šančiais ir A. Panemune, bet be senamiesčio, Vilijampolės ir Aleksoto, sudaro vieną apygardą. O likusi miesto dalis sudaro kitą apygardą drauge su Vilijampolės, Panemunės, Vilkijos ir Jonavos rajonais. Iš to tenka spręsti, kad Kauno mieste šiuo metu gyventojų skaitoma 160—170 tūkstančių.

— Lenino rajonu vadinamoji Kauno miesto dalis "glaudžiasi prie didžiausių Lietuvos upių, Nemuno ir Neries, santakos". Ji apima Kauno senamiestį, Vilijampolę ir Aleksotą. Atrodo, kad ir Lampėdžiai įeina į miesto ribas.

— Ukmergės amatų mokykla Nr. 4 perorganizuojama į žemės ūkio mechanizacijos mokyklą. Ji ruoš kombainininkus ir traktorininkus — šaltkalvius. Mokslas truks 6 mėnesius.

— Sausio 23 dieną iš Gorkio (buv. Nižn. Novgorodo) į Lietuvą atvežta 65 autosunkvežimiai. Jie paskirstyti į Vilkijos, Šakių, Smėlių (Ukmergės II) ir kitų rajonų kolūkius (Rajone vidutiniškai yra apie 28 kolūkius).

Tai nėra kokia nors "brolišk os respublikos dovana", kaip paprastai sakoma. Kolūkiai už tuos sunkvežimius užmokėjo nustatytą parduodamąją kainą, kuri, kaip paprastai, kukliai nutylima. Pagal naujas Chruščiovo taisykles, sunkvežimių (taip pat ir jų dalių arba šiaip geležies ir net vinių) negalima pirkti už betkokius, tai yra už betką gautus pinigus. Pinigai, už kuriuos tokius dalykus leidžiama pirkti, turi būti kolūkio gauti už valstybei parduotą mėsą, pieną, sviestą ar kiaušinius. Ir tai ne už mėsą, ne už pieną, sviestą ar kiaušinius, kurie turi būti atiduoti valstybei kaip privaloma duoklė, o tik už tą mėsą, pieną bei kiaušinius, kurie nuo tų duoklių atlieka ir "laisvai" parduodami valstybei.

Privaiomos duoklės kolūkiams dabar nustatytos tokios: mėsos — 4 kilogramai gyvo svorio nuo hektaro, pieno — 16 litrų nuo ha, kiaušinių — 17 nuo ha. Už tai mokamas atlyginimas (dabar didesnis negu pirma buvo) toks: mėsos gyvo svorio kg — 1.50 rb., pieno litras — 55 kapeikos, o atlyginimas už kiaušinius visiškai neminimas taisyklėse...

Tokiu būdu, vidutiniškas kolūkis (apie 1,500 ha) turi atiduoti tomis žemomis kainomis 6 tonas gyvo svorio mėsos, 24 tonas pieno ir 25,500 kiaušinių. Už mėsą ir pieną toks kolūkis gauna 22,000 rublių, ar gauna už kiaušinius — neaišku. Už tuos 22,000 rublių sunkvežimio nenupirksi, bet jei ir galėtum, neparduodama. Reikia dar turėti mėsos, pieno ar kiaušinių daugiau, negu privalomoms duoklėms užtenka, ir tą liekaną "laisvai" parduoti valstybei.

Už taip parduotą "perteklių" valdžia moka daugiau, negu už privalomas duokles, bet vistiek mažiau, negu būtų galima gauti tikrai laisvai parduodant. Bet reikia parduoti valdžiai "savanoriškai", nes kitaip nebus galima net ir vinių nusipirkti. Už tą "perteklių" kainos mokamos žymiai aukštesnės, negu už duokles, būtent: už jautienos ar avienos gyvo svorio kg — 4.10 rb., už kiaulienos — 7 rubliai, o už paukštienos gyvo svorio kg net 8.50 rb., t. y. nuo 3 iki 8 kartų brangiau negu privalomosios duoklės. Už pieną irgi moka 1.20 rb., t. y. daugiau kaip dvigubai, o už kiaušinį moka po pusrublį. Bet tai vistiek yra kainos dar gerokai žemesnės už kainas, mokamas visiškai laisvai parduodant.

Tik už šiuo būdu parduotus produktus kolūkiai gavo minėtus 65 sunkvežimius. Tokia yra "brolišk ų respublikų dovanų" prasmė.

— T. Tilvyčiui 50 m. amžiaus sukakties proga Kremlius prikabino Raudonosios Vėliavos ordiną. Suorganizuota ir oficialių sveikinimų iš "tarybinių rašytojų" sąjungų, net iš turkmenų ir kirgizų rašytojų.

— Valentinas Adamkevičius, lietuvis dainininkas, yra solistas Leningrado akademiniame Kirovo vardo teatre.

— Šalia Butauto, Lagunevičiaus, Petkevičiaus ir Lauritėno, Lietuvoje krepšinio sporte dar yra pasižymėję Sabulis, Stonkus, Sviderskaitė. Lietuvos krepšininkų rinktinės treneris yra Kulakauskas.

— Sausio 23 d. pasibaigė žiemos egzaminai studentams ir prasidėjo atostogos. Vilniuje studijuojančių atostogas tvarko vietinio profsąjungų komiteto pirmininkas Kostas Tarašauskas. Studentai atostogų metu ne tėvų aplankyti vyksta, bet, pagal K. Tarašausko nustatytą tvarkaraštį lanko teatrus, kinus ir Vilniaus miesto įmones. Keletas parinktųjų išsiųsti dešimčiai dienų į Maskvą ir keletas į kurortą — į... Lampėdžius (prie Kauno). Konservatorijos studentams atostogas praleisti tenka koncertuojant rinkiminiuose agitpunktuose.

Šiaulių mokytojų instituto studentai atostogas praleidžia rengdami pasikalbėjimus su gyventojais apie "demokratiškiausią pasaulyje" rinkimų įstatymą arba vyksta pasižiūrėti kolūkių.

Socialinis draudimas ir jo priešai

Prieš kiek laiko JAV kongrese buvo sudarytas pakomitetis, kuris turi ištirti iki šiol galiojančio Amerikoje cocialinio draudimo reikalingumą. Pakomitečiui vadovauja žinomas socialinio draudimo ir senatvės pensijos priešas, Nebraskos respublikonas kongresmanas Carl T. Curtis.

To pakomitečio studijoms kongresas paskyrė $100,000. Spaudos žiniomis, pakomitetis pravedė ištisą eilę apklausinėjimų, kurie buvo šališki, nes jų tikslas buvo surinkti medžiagą ir ją panaudoti senatvės pensijos panaikinimui. Daugelis pakomitečio narių yra įsitikinę, kad senatvės pensija yra "antiamerikoniškas" reiškinys, nes kai kuriais atvejais pasenę darbininkai gauna pensijų forma didesnes sumas, negu dirbdami įmoka. Pats pakomitečio pirmininkas kongresm. Curtis nori socialinio draudimo įstatymą panaikinti ir vietoje apdraudos įvesti pašalpas. Jo projektą remia vadinamas "didysis biznis."

Paskutiniu laiku paaiškėjo, kad viena didžiausių kongresmano komiteto siekimų rėmėja yra Amerikos Medicinos Draugija (American Medical Association), kuri savo organe "A. M. A. Journal" įrodinėja, kad socialinis draudimas yra ne tik neamerikoniškas, bet ir nemoralus. Esą, juo pažeidžiama amerikoniška dvasia ir paralyžuojama iniciatyva. Kiekvienas amerikietis turįs pats sau užsitikrinti senatvės išteklius.

Toliau žurnalas siūlo dabartinę socialinio draudimo 18 bilijonų dolerių atsarginę sumą, kuri naudojama senatvės pensijų išmokėjimui, įmokėti valstybės skolų sąskaiton, tuo būdu panaikinant pagrindinę socialinio draudimo bazę.

Demokratinė spauda pabrėžia, kad šitos kai kurių Amerikos politikierių, profesionalų ir biznierių pastangos gali paveikti kongresą ir, kad demokratų laikais pasiekti socialiniai laimėjimai, valdant respublikonams, gali vėl dingti. Tai būtų didelis smūgis darbininkijai ir Amerikos demokratijai. — *D. D.*

Naujos knygos

Alė Rūta, "DUKTĖ." Išleido "Bendrija," Hannover-Kleefeld, Hegelstr. 6, Germany.

Psichologinis romanas, vaizduojantis jaunos, kilusios iš kaimo inteligentės gyvenimą, pradedant gimnazistės amžiumi, brendimu, jaunystės romantika, vėliau šeimynine suaugusios moters drama ir baigiant jos dvasiniu konfliktu tarp asmeniškos laimės ir pareigos.

Romano herojės Augės gyvenimas plaukia puikiai atkurtam Lietuvos kaimo fone, vėliau Kaune ir Vilniuj, Vokietijos stovykloj ir JAV didmiesty.

Autorė sukūrė pasigėrėtino grožio kaimo buities vaizdą ir su dideliu subtilumu įsigilinus į lietuvės moters psichiką, sukūrė Augės tipą, padarydama ją gyvą būtybe.

Leidykla "Bendrija"

Lietuvi, pagalvok

Lietuvi! Artinantis Vasario Šešioliktosios šventei, pagalvok, kokiu būdu gali įsijungti į lietuvių tautos kovą už laisvę.

Piniginė auka — lengviausias ir patogiausias būdas.

Pirkite JAV taupymo bonus

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnio anglų- lietuvių kalbų žodyno nėra. Nenumatoma, kad naujas žodynas greitu laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai įrištą 1256 puslapių angliškai-lietuvišką ir lietuviškai-angliską žodyną. Kaina — $14.00. Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasiųsite $14.00 čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

Naujienos

1739 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, ILLINOIS

Automobilių taisymas

Darbas atliekamas prityrusių mechanikų. Dirbtuvė atidaryta nuo 2 val po pietų iki 9 val. vak. M. ČESAS, 5842 So. Green Street (kieme) Tel. WEntworth 6-6699

Įsteigta 1907
MOKAME IKI
4%
SUTAUPOMS
OAK
SAVINGS & LOAN ASS'N.
Valstybės Priežiūroje
1429 WEST 18th STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone: CANAL 6-1640

COTTAGE TV
FOR
RAPID SERVICE
$7.95 DAYS NIGHTS SUNDAY
HOME SERVICE
CALL
MU 4-9097
ALL TUBES EXC. PIX TUBE
90-DAY WRITTEN GUARANTEE

Rūpestingas ir pigus
TELEVIZIJOS IR RADIJO APARATŲ TAISYMAS
Priešpiet nuo 8-10 val. Popiet nuo 5-10
J. MIGLINAS
Šaukit tel.: HU 6-1038

DECKERT SHEET METAL AND FURNACE WORKS
Pakeitimai į gazo ir alyvos apšildymą.
ĮDEDAMI DEGINTUVAI
Šiaurinėje ir šiaurvakarių dalyje ir priemiesčiuose.
4954 MILWAUKEE AVE.
Tel.: KI 5-1141

Įvairių firmų geriausios kokybės
Televizijos ir Radijo Aparatai
DIDELĖ NUOLAIDA
GARANTIJA, IŠSIMOKĖJIMAI
DAINA TELEVISION
sales-service
3130 So. Halsted — DA 6-6887

PERKRAUSTYMAI (MOVING)
Perkraustau baldus ir kitus daiktus vietoje ir iš tolimesnių distancijų.
Turiu naują didelį sunkvežimį (truck) ir apdraudas (insurance) pervežamiems daiktams.
Patarnauju pigiai ir sąžiningai.
Kostas Eidukonis
6930 SO. TALMAN AVE.
Tel. GROVEHILL 6-7096
CHICAGO 29, ILL.

Savininkai didesnių ir mažesnių gyvenamų namų arba biznio pastatų, duokite atlikti
DARBUS GERAI!
MES ESAM "FORMICA TOP" INSTALIACIJŲ SPECIALISTAI
Vandentekio ir Kanalizacijos Kontraktoriai.
Gyvenamų ir biznio pastatų darbas.
APSKAIČIAVIMAS DYKAI
Skambinti
TRIANGLE 4-6173
RADCLIFFE 3-3498
Mes turime leidimus, draudimą ir užstatus. Darbas atliekamas pagal F. H. A. planus.
HENRY EVANS
PLUMBING & HEATING
Lietuvių firma

BUDRIKAS
skelbia nepaprastą
KAINŲ NUPIGINIMĄ

Pirkėjams gerų baldų namams, saliono komplektų, kilimų, miegamųjų kambarių komplektų, šaldytuvų, skalbiamų mašinų, televizijos, radio aparatų, papuošalų (jewelry), deimantų, laikrodėlių — su didele sutaupa ir lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Be to, pirkėjai turės progos laimėti dovanas.
Gali laimėti: $2,200 vertės iš Europos importuotą sportinį automobilį— ir vienos savaitės atostogas (vacation) dviems asmenims — Miami Beach, Floridoj.

Kuponai pirkėjams duodami nemokamai. Atsilankykite!

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 South Halsted St.
Telefonas: CALUMET 5-7237

Budriko Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vakaro iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

INVEST YOUR CHRISTMAS MONEY IN REVERE WARE

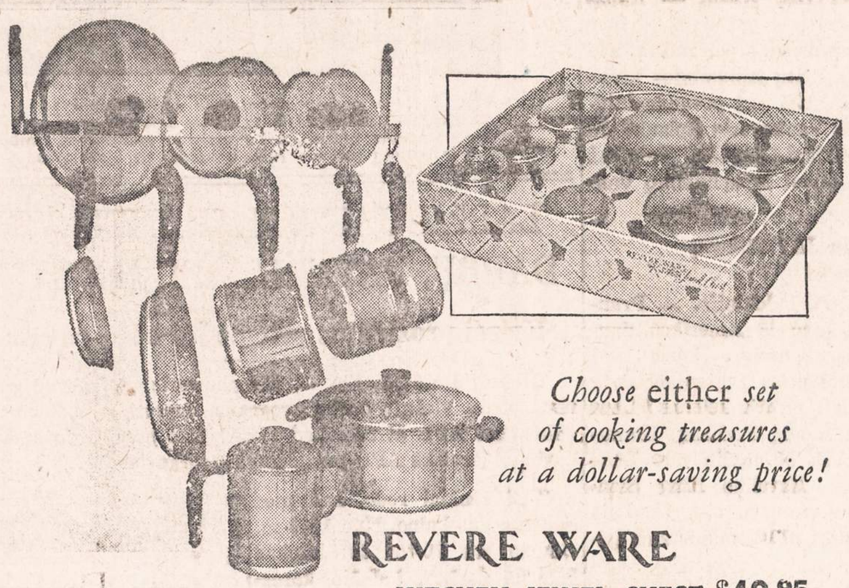

Choose either set of cooking treasures at a dollar-saving price!

REVERE WARE
KITCHEN JEWEL CHEST $49.95
11 PURPOSE SET $39.95

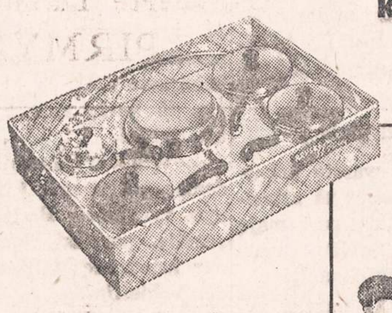

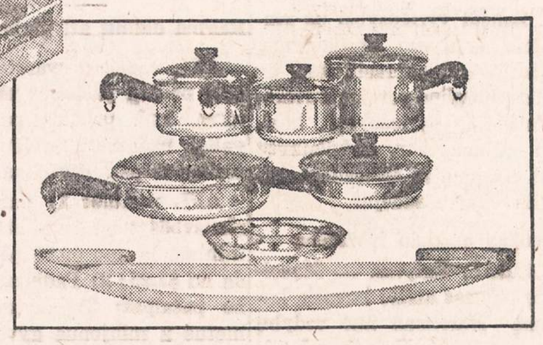

KITCHEN JEWEL CHEST includes:
- 1 quart Covered Sauce Pan
- 2 quart Covered Sauce Pan
- 3 quart Covered Sauce Pan
- 4 quart Covered Sauce Pot
- 6 inch Covered Skillet
- 10 inch Covered Skillet
- 6 cup Percolator
- Special Deluxe Hanging Rack

11 PURPOSE SET includes:
- 1 quart Covered Sauce Pan
- 3 quart Covered Sauce Pan
- 8 inch Covered Skillet and Egg Poacher Inset
- 10 inch Covered Skillet
- 1½ quart Double Boiler
- Special Deluxe Hanging Rack

Truly assortments fit for a queen, these two sparkling Revere Ware sets are designed for a *lifetime* of better cooking! Choose *either* selection of copper-clad stainless steel beauties . . . you'll *save* 5% on the set price, *save* on fuel bills, *save* on cooking time, *save* on replacement costs. And both sets are attractively packaged in colorful chests.

Discover, as millions of American homemakers have, that the *finest* utensils are the most *economical* as well. Stop in tomorrow to make your choice!

ASK ABOUT OUR BUDGET-PAYMENT PLAN

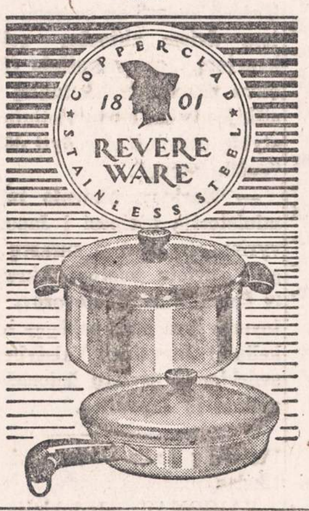

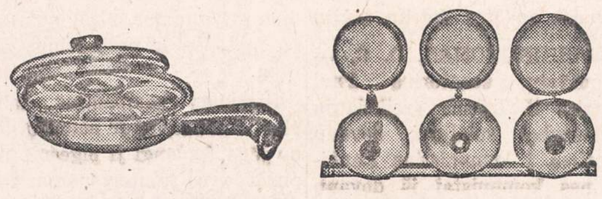

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE
2647 West 51st St. HEmlock 4-7095
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
3% ON SAVINGS
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausi baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE IR kiti. Radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Lengvi išmokėjimai, sekmadieniais jokių taksų.

FURNITURE CENTER INC.
Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS
3222-24-26 So. Halsted Str. VIctory 2-4226
Įmonė atidaryta: Pirm., Ketv. 9-9:30. Kitomis dien. 9-6. Sekm. 10-5 val.

TAUPYKITE ATEIČIAI. PASIDĖKITE TAUPOMUS PINIGUS Į CHICAGOS SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, KUR KIEKVIENA SANTAUPA PILNAI APDRAUSTA IKI $10,000 BY AN AGENCY OF THE U. S. GOVERNMENT

KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas. KUR tamsta pats gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus.
KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal reikalavimą. KUR 30 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000

Taupykite šioj tvirtoj, lietuviškoj finansinėj įstaigoj MŪSŲ TURTAS YRA 12,500,000.00 DOLERIŲ. Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION JOHN PAKEL, Prezidentas. 6234 So. Western Ave. Telef.: GRovehill 6-7575

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

SPORTO PASAULIS

Redaguoja: REDAKC. KOLEKTYVAS

Atsak. Redaktorius: BR. KETURAKIS

Rankraščius siųsti: SPORTO PASAULIS
5647 S. Rockwell St., Chicago, Ill. arba 2325 S. 11th St., Milwaukee, Wis.

BR. KETURAKIS

Jess Mortensen apie šuolį į tolį

Garsusis amerikiečių coachas-treneris University of Southern California (USC) Los Angelos mieste šiai kokius būdingesnius samprotavimus patiekia spaudai, apie šuolio į tolį treniruotes.

Pati USC, kaip mokslo institucija, yra labai garsi ir lengv. atletikos prieauglio išauginimu, todėl čia talpinami nurodymai, yra ilgametis praktikos ir tinkamo metodo rezultatai, kurių dėka visa amerikonų šuolininkų klasė yra pirmaujanti pasauly.

Pats J. Mortensen buvo vienoje Los Angeles gimn. (h. school) lengv. atl. treneriu ir vėliau baigė USC universiteto fiz. lavinimo skyrių. 1931 m. tampa JAV dešimtkovos meisteriu su 8166 tšk. ir ta pasekme pralenkia 1932 m. Los Angeles olimpiados nugalėtoją Jim Bausch.

Jo darbo pastangomis ir giliu palyginimu yra pastatyti net 38 pasauliniai rek. Tik vienų olimpinių aukso medalių jo mokiniai studentai surinko gryną ir lygų tuziną — 12. Kelly, Paddvek, Houser, Carpenter, Meadows, Mel Patton, Thompson, O'Brien, Iness ir kt., tai vis olimpiniai nugalėtojai. O kurgi kitos įžymybės kaip Attlesey, Sexton, Shelfon, Barnard ir t.t. Iš 31 pravestų NCAA — aukštesniųjų mokyklų lengv. atl. p-bių, jo vyrukai laimėjo 16, paskirose rungtyse meisterio vardas teko 44 ir per A. A. U. — 43. Tai ganėtinai įrodantieji faktai, kad šio asmens praktiškas patyrimas pilnai atestuoja jo sugebėjimus perteikti jauniesiems.

Ta pat proga tenka pažymėti, kad šio universiteto šuoly į tolį rek. yra 7,88 — Olson, tik 2 cm. žemesnis už Europos rekordą.

Tai tokios būtų bendros apybraižos į esamo sportinio centro "užkulisius".

Jess Mortensen apie šuolį į tolį taip išsireiškia:

Mes, amerikonai treneriai, daliname šuolį į tolį trimis fazėmis: įsibėgėjimas, atsispyrimas ir nusileidimas. Žinoma, pats įsibėgėjimo ilgis nevienodas, bet daugumoje svyruoja apie 37 m. (120 feet). (Kiek prisimenu, tai ir garsusis Lutz Long, vokietis apie 38 m. naudojo. Br. K.).

Pagrindiniu dalyku aš laikau, tęsia J. M., kad šuolininko atsispiriamoji koja į lentą ne atsitiktinai (gerai) pataikytų, bet visuomet būtų tiksli ir tvirta atsispyrimo pozicija. Todėl patariu savo šuolininkams, kad I-ji pažymėjimo vieta būtų 27 m. (90 feet) ir II-ji apie 12 m. (40 feet), nuo atsispyrimo balkelio lentoj. Aišku, kad tai nėra gryna taisyklė visiems šuolininkams, bet atsižvelgiant į jų įsibėgėjimo atstumą, taip turi būti atžymima. Taip pat priklauso ir nuo įsibėgėjimo tako gerumo (minkštas, kietas) ir nuo oro sąlygų ir nuo paties sportininko sprinteriško lygio kilimo (tas sezono metu ryšku).

Dėlei tokio atžymėjimo vietų į kurias šuolininkas įsibėgėjimo metu kreipia dėmesį — tiksliam kojos pataikymui, išsivysto žingsnio ilgis ir pasitikėjimas savimi, kad atsispyrimas bus pilnas ir tikslus, o tas laiduoja ir šuolio gerumą, nes su pilna energija ir atsipalaidavimu veiksmas veja veiksmą. Pradžiokam toks darbas yra sunkus, nes jų žingsnis nėra lygus ir dažnai įsibėgėjimas yra suvaržytas tik dėl to stebėjimo į tuos pažymėjimo punktus, todėl patartina, kad praktikuotųsi žemų kliūčių bėgime, kas duoda galimybę išlaikyti reikiamą žingsnių skaičių tarp kliūčių, kad su ta pačia koja vis atsispirtų, o be to ir žingsnio pastovumas įgauna tvirtesnį impulsą. Tokia treniruotė stiprina šuoliu atsispyrimo jėgą ir įgaunama staigumo.

Keturi mtr. mažiausiai, prieš pat atsispyrimo lentelę, šuolininkas turi įgauti pilną greitį. Tas duoda galimybės susikaupti atsipalaidavimui ir tuojau pasiruošti atsispyrimui. Šis momentas — atsipalaidavimo, kaip tik ir laiduoja pilną raumenų jėgos išnaudojimą.

Atsispyrime viršutinė kūno dalis turi būti laikoma tiesiai. Atsiloši-mas mažina įsibėgėjime įgautą greitį, o pasvirimas į priekį apsunkina išsitiesimą. Atsispyrimo metu nepatariama su jėgą — akcentuotai (kojos dėjimu ant lentelės) tą įvykdyti, nes tai trukdo. Kreipti dėmesį, kad "lėkimas ore" būtų kiek galint aukštesnis — stengtis pakilti, o liemuo (šiuo metu) nesulinkęs, ištiestas. Mažas polinkis viršut. kūno dalies į priekį neskaitoma klaida.

Nenorėčiau čia patiekti savo išvedžiojimų, kuris šokimo stilius yra geriausias, nes kiekvienas treneris iš savo ilgametės praktikos ir praleistos per savo rankas sportininkų šeimos, susidaro savąjį stilių. Pati gyvenimo praktika jau įrodė, kad su visa eile šokimo stilių yra pasiekta pasaulinių rekordų. Pažymėtinos šios trys rūšys — stiliai:

Vadinamas "hitch-kick" — tai ryškus Gourdine ir Brown šokimo būdas kur aiškiai akcentuojama išmetimas kojų pirmyn (pradžioje šuolio lėkimo) ir staigus atgal (ištiestų). II-sis "hip-swing" (žirklių sukirpimas) (kaip pvz., duodu Luther ir Long vokiečiai. Br. K.) ir III-sis "hangstyle", tai daugiau pasitaiko pas paskirus (individualiai) šuolininkus. Tas reikalaujama dar ilgesnio tyrimo.

Bendra taisyklė visiems stiliams yra nusileidimas — nusileisti ištiestomis kojomis ir tik kai kojos liečia žemės pirmuosius taškus — paviršių, persverti viršutinę kūno dalį pirmyn, kad negriuvus atgal. Šis svirties išlaikymas irgi būdingas ir svarbus. Tą reikia ir praktiškai bandyti (specialiai tik nusileidimą), nes ypač pradžioje nėra jau taip lengva kaip manome. Įsibėgimas puse greičio ir apie 20 m., gerą pusę jėgos panaudojant, puiki praktiška treniruotė nusileidimui mokytis.

(B. d.)

Italijos prieauglis parklupdė anglus 3 : 0

Naują kirtį, tik jau 1954 m. angoje, patiekė italų prieauglio futbolo rinktinė, supliekdama anglų B vienuolikę 3:0.

Bolognoje pravestos šios rungtynės sukėlė labai didelį nusistebėjimą jaunųjų italų rinktinės sugebėjimais aikštėje, kurie teikia pagrįstų vilčių netolimai futbolo (italų) ateičiai sustiprinti. Jeigu kas manė, kad prie gerokos sniego dangos, kuri apklojo aikštę prieš pat rungtynes, italai nesugebės atsispirti geram anglų kondiciniam paruošimui, tai žaidimo metu paaiškėjo, kad atžalynas vispusiškai viršino savo priešininką visą rungtynių laiką.

Lengvas kamuolio valdymas, nors ir šlapioje snieguotoję aikštėje, puikios pasuotės ir judesių vikrumas, ryškiai metėsi į akis visiems žiūrovams. Anglų vienuolikė jautė savo pareigą atsakomingam postui tinkamai apginti, tas manau aišku kiekvienam, nes pirmu kart šie vyrai dėvėjo rinktinės spalvą, — kuri su visu sportininko atsidėjimu turi būti džentelmeniškai ginama, bet turėjo garbingai pripažinti pergalės vertę šeimininkams — italams.

Jaunasis italas Giuseppe Virgili, kurio vardas iškilo tik praeitų metų suruoštame jaunių futbolo turnyre, turi didelį panašumą į visus ne eilinius futbolo meno triukus a la Fritz Walter ir nei kiek nemenkiau atlieka savo uždavinį, kaip anie "didieji". Išnaudojimas mažiausios spragos kamuolio padavimui ar pozicijos pakeitimui, nepaprastas driblingas su beveik akrobatinio lygio sviedinio valdymu, tai ryškieji pliusai Virgili, kuriam žiūrovai negailėjo ovacijų. Tai vienas džiaugsmas yra matyti tokį sporto meninnką aikštėje (taip išsireiškia spec. report. Heinz Ott).

Inteligentišaks Pivatelli ir apsukrus kaip lapė Conti, irgi pilni grynakraujai saugai. Savioni (Piola) auklėtinis, kuris labai dažnai buvo blokuojamas anglo Gunthers, kuris savo routina ir šaltumu pasižymėjo, įmušė gražiausią tos dienos įvartį ir jau paskutinėje žaidimo min.. Gal ir taip supuolė, nes mušant 13-tąjį kampinį, Savioni tiesiog iš oro paleido bombą į vartus, kur ir visas gynimas jau buvo bejėgis. Kaip ir pridera, (anglų toks stilius) už tokį klasišką smūgį buvo Guntherio pasveikintas.

Comaschi, deš. gynėjas, kuris ir Vokietijos rinkt. būtų labai pravartus (koresp. taip byloja) ir jo partneris Stefani, tai puikūs stipriosios atramos gynimo punktai, kurie sausai išsaugojo savo vartus.

Pas britus geriausiu driblingo atstovu buvo Blutstone. Jaunasis 17-tis Edvards nepaprastai ištvermingas ir toli numatąs būsimą žaidimo akciją. Vartininkas Wood, nors ir 3:0 praleidęs, bet puikus savo vietoje ir gautieji įvarčiai ne jo kreditas. Teisėjas Herzig, prancūzas buvo labai geras ir į visus aštriuosius brūkštelėjimus reikiamai reagavo. Žiūrovų 40,000.

Įdomesnės sporto žinios

Knud Lundberg (danas) yra ne tk danų rinktinės futbolininkas ir rankinio (handball) reprezentantas, bet taip pat žymus gydytojas, rašytojas ir žurnalistas. Deja, mes savo sportinę šeimą tokiais tauriais vardais neįstengiame aprėdyti, nes juk sportuotė išsilavinusiam, kaip dauguma mano, lyg ir netiktų.

Duesseldorfe, surengtose halės lengv. atletikos p-bėse, 1000 m. prabėgo per 2:20,5 (Schlegel), II-ji v. 2:20,8, jaunasis Makowka. Bendrai, visų pasekmės šioje rungtyje buvo geresnės (5-6 sek.) negu aikštėje.

Staigmeną patiekė 100 m. moterų bėgimas, kur garsioji Maria Sander pralaimėjo Hagedorn. Laikas 12,3 ir 12,4.

Studentų tarpvalstybinį futbolo susitikimą Vokietija—Anglija, kuris įvyko Dortmunde, laimėjo vokiečių vyrai 4:1.

Italai jau garantavo teisę į pasaulines futbolo p-bes, supliekdami Egipto rinkt. 5:1.

Austrijos meisteris Rapid Wien ir olandų rinktinė sužais vienerias futbolo rungtynes, nukentėjusiems nuo sniego pūgos ir lavinų griūčių.

Atžalyno jaunųjų futbolininkų rungtynės, Vokietija—Anglija įvyks kovo mėn. Amžius jauniesiems, ne vyresni kaip 23 metų. Rungtynių vieta parinktas Frankfurt/M, kur geras orinis susisiekimas su Anglija.

VASARIO 21 D. JUBILIEJINIS
NAUJIENU VAKARAS

Koncerte Dainuos ANNA KASKAS
"PIRMYN" Choras, Solistai

SOKOL SALĖJE, 2337 So. Kedzie Avenue

Tribūnos bokštelis

Žodelis p. J. Šoliūnui. Be abejo, Sveikas, labai nustebai, kada teko išvysti savo"moralą" "Kaltinti ar kolioti" patalpintą "Spr. Pasaulyje", t. y. ten, kur telpa ir "Tribūnos bokštelis". Tegul tai būna įrodymas giminystės ir bičiuliškumo ryšių tarp V. R. ir Spr. Pas. redakcijos. Antra, iš Sveiko rašinio atrodo, kad pats daugiau jaudiniesi dėl dviejų raidžių — V. R. negu dėl žodžio "apkiautizmas". Sprendžiu tai dėl to, kad niekur neradau jokio argumento, kuris mano nuomonę dėl minimo išsireiškimo sugriautų. Todėl ir beprasmiška būtų su Sveiku komentuoti jaunių žaidimą suaugusių eilėse. Kodėl pav.: pasaulyje (bent ten kur sportuojama ne už pinigėlį! V. R.) jaunių žaidimo laikas skiriasi nuo suaugusių, įtaka charakteriui, įtaka pačiam žaidimo esmės vertinimui, jausmas pralaimėjus fizinei persvarai ir t.t. Va, šitokius reikalus galėtumėm apkalbėti, bet ne dabar. Tas viskas būtų beprasmiška aiškintis, nes juk "Gintaro vadovybė dėl jaunių dalyvavimo jokių pasitarimų su tėvais ar pačiais žaidėjais neveda ir nemano vesti", kaip Sveikas byloji! Tas labai tvarkoje! Tik mano išmanymu toks nusistatymas ir pramuštgalviškas entuziazmas ir privedė vadovybę prie apkiautizmo... Sveikas rašai, kad "už jaunių komandą yra atsakingas jaunių komandos treneris". Čia ir vėl viskas tvarkoje, tik būtų labai įdomu žinoti to trenerio kvalifikacijas... Mano žiniomis, pav., iš Čikagoje gyv. lietuvių sportininkų, tik vienas asmuo, bent šiuo metu, turi šiam reikalui reikiamas kvalifikacijas. Jeigu būtų įdomu, Sveikam galėčiau tai laiškeliu pranešti asmeniškai.

Dėl minimų dviejų raidžių vartojimo "pasiaiškinu", kad jas vartoju todėl, kad mūsų spaudoje retkarčiais pasirodo, kaip vienas žurnalistas rašė spaudos tarzanai. Nebūtų jų, nebūtų ir dviejų raidžių. Dėl Sveiko minimų šikšnosparnių galiu tiek pasakyti, kad visai nenuostabu, jeigu jų atsiranda salėse, medžiuose ir tribūnose, tačiau daug nuostabiau kada šikšnosparnių atsiranda tūlose galvose... Grįžtant prie redakcinių reikalų, aš pav. visai nelaikau didele giminyste ar bičiuliškumu "Spr. Apžvalgos" redaktoriaus su šedevru "Oi Čikaga, Čikaga, "L. atl. spr. karalienė" ir kt. autoriais... Tad kam jau Sveikas peršiesi? Ar ne per greitai? Iš vis, ar tik ne perdaug entuziazmo parodyta? Juk tas pasakos gaidelis ir tol karstėsi po lazdynus, kol kelnaites susiplėšė... O dėl grasinimų tai nei aš jaudinuosi ir patariu ir pačiam nesijaudinti! Juk, kaip prisimenam, buvo **ne kartą** kažkam grasinta...

V. R.

Nejaugi sutemos?

"Nepr. Lietuvos" Nr. 51, sportiškose įvairenybėse tarp kitko tilpo straipsnelis "Ar tikrai sutemos"? pasirašytas — alpuk —. Autorius nusistebi, kad "pačiose mūsų sporto viršūnėse vyrauja graboriškos nuotaikos".

Mat, sprendžia "—alpuk—" apie tai, kad jo manymu "po įvykusių Čikagos žaidynių neoficialiame FASK-to organe "Sporto Pasaulis", po truputį telpa žaidynių atgarsiai... kuriose nieko pakenčiamesnio nerasta. Taip nukentėjo ir futbolas ir krepšinis ir l. atletika".

Visų pirma alpukui reikėtų priminti, kad "Spr. Pasaulis" nėra, ir manau, kad nebus joks FASK-o neoficialus organa. Juk jis buvo įsteigtas FASK-ui dar negimus. **Jeigu "Spr. Pas." dirba ir vienas** FASK-to narys, tai dar nereiškia, kad tas vienas asmuo reiškia Vyr. FASK-tą ir "Spr. Pasaulį". Be jo vieno dar yra juk keletas narių ir jie FASK-tui nepriklauso. "Spor. Pas". negauna jokių direktyvų iš Vyr. FASK-to, jis yra tvarkomas red. kolektyvo. Tiek dėl "neoficialių organų". Autorius rašo, kad perdaug juodai viskas buvo įvertinta. Gaila labai, kad pats "alpuk" nebuvo atvykęs Čikagon ir nežiūrėjo viską per ružavus akinius. Bet manau, kad jis būtų tuojau griebęsis (ne visuomet) ir ieškojęs juodų akinių, kada pav. ietininkas paima mesti ietį ir nori ją mesti... atbulą! Kada pav. mūsų šuolininkai, su maža išimčia, neperžengė pav. 6 mtr. ribos!... Kada pav. futbolininkai, retkarčiais atrodė, kad daužo kamuolį "kas aukščiau", kada pav. šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio meisterio žaidikai atsistoję po krepšiu kartoja 4-6 kartus ir be pasekmių ir dar daug, daug pasak "alpuk'ą" įvairių "atributų" būtų tekę pamatyti... Jeigu "alpuk" prisimena Muencheno stovyklos sportininkus 1947—1949 metų, laikotarpyje, tad jų būtų užtekę viską su "kaupu nunešti", išskyrus keletą l. atl. disciplinų. Ne! Nėra tai graboriška! Nėra taip pat nei buvusių per didelių vilčių išdava. Ir nėra per daug ko nuliūsti dėl p. J. Susmaro išsireiškimo. Yra tai reikalas prie kurio kas nors turėtų rimtai susimąstyti ir iškelti dvejopą klausimą... Panašų į Hamleto... Ir tada būtų aišku. Dėl FASK-to finansinių išteklių, man rodos, galime tik pasidžiaugti. Kol kas! O dėl apyskaitos tai reikėjo kalbėti aiškiai. Bet ne "neaiškiai įtrauktos". Juk tai visuomenės sudėti vienokiu ar kitokiu būdu pinigai, tad galime apie juos viešai ir pakalbėti. Kas neaišku, tegul Komitetas paaiškina. Bet aklbėkime tada konkrečiau, bet ne užuominomis. Be to, gal galėtų p. —alpuk— nurodyti ką nors "pozityvesnio spr. labui"? Gal tada ir neišrodytų, kad per daug viskas graboriška?

V. R.

Pirkite JAV taupymo bonus.

"Naujienų" didysis koncertas

Jau nebedaug laiko beliko iki "Naujienų" jubiliejinio koncerto, bet pasiruošimai tinkamai šiai nepaprastai sukakčiai paminėti daromi. Koncertas įvyks vasario mėn. 21 d. Sokolų salėje, 2337 S. Kedzie Ave.

Kaip žinia, dainuos buvusi Metropolitan operos solistė Anna Kaskas, talentinga, bet reta viešnia lietuvių publikai. "Pirmyn" choras, K. Steponavičiaus vadovaujamas, atliks visą eilę gražių dainų. Be to, bus kitų pamarginimų, bufetas ir šokiai, geram K. Steponavičiaus orkestrui grojant.

Atvyks daug svečių iš kitų lietuvių gyvenamų kolonijų šion iškilmingon "Naujienų" 40 metų jubiliejinėn šventėn — koncertan. O atvykę nesigailės, programa bus gera.

Parengimų Komisija visus lietuvius nuoširdžiai kviečia ruoštis ir atsilankyti vasario 21 d. į Sokolų salę. **K.**

Nekentėkite be reikalo dar bent vieną dieną

nuo
Galvos skausmo
Skrandžio Sutrikimo
Nevirškinimo
Nerviškumo
Nemigos
Prasto apetito
Skrandžio dujų kylančių dėl užkietėjimo

Įsigykite Dr. Peter's **Gomozo** šį vakarą ir pamatysite, kad rytoj jausitės daug geriau.

Priežastis to yra, kad **Gomozo** teikia trigubą pagalbą — (1) Paliuosuoja vidurius, (2) Išsklaido dujas, (3) Sustiprina skrandį. **Gomozo** gaminama pagal ypatingą receptą iš aštuoniolikos (18) (o ne tik iš vienos arba dviejų) žolių, šaknų ir botaniškų medžiagų. Gamina ją firma turinti 84 metų patyrimą paruošime patikimų naminių gyduolių.

Kodėl turite kentėti be reikalo dar nors vieną dieną dėl užkietėjimo? Padarykite kaip daugelis kitų daro—įsigykite daugelio jau išbandytą gyduolę Dr. Peter's **Gomozo.**

Nusipirkite butelį šiandien. Jei negalite gauti **Gomozo** savo apylinkėje, pareikalaukite Specialaus Pasiūlymo Išbandymui.

Pasiųskite šiam "Specialiam Pasiūlymui" kuponą DABAR

☐ Įdėtas čia $1.00. Prisiųskite, apmokamu paštu, 11 unciją dydžio butelį **GOMOZO.**

Vardas .....
Adresas .....
Miestas .....

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.
Dept. 670-55-1F
256 Stanley St., Winnipeg, Man., Canada
4541 N. Ravenswood Ave., Chicago 40, Ill.

You Make No Mistake
When you buy your Vitamins and Drugs from
E I S E L E
Over 54 years of Pharmaceutical Service
GEORGE EISELE
176 WEST ADAMS STREET
FRanklin 2-8935
Prescriptions filled for Foreign Countries.

Lietuvos Vyties Paveikslai

Vytis — 8x10 colių, visas paveikslas 13x20. Keturių spalvų, apačioj stambus užrašas LIETUVA. Kaina $1.25. Platintojams 25% nuolaidos.

Rašyti ir siųsti pinigus šiuo adresu:

J. PLANČIŪNAS
254 Emerald St. N.
Hamilton, Ont., Canada.

"Naujienose" pasiskelbęs — visus biznyje nustelbia.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
3 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams $10.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00
Vienam mėnesiui $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ..... 5c.
Savaitei ..... 30c.
Mėnesiui $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:
Metams $9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 2.50

Užsieniuose:
Metams $11.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Sovietų Planas

Vakarinių tautų delegacijose optimizmo nuotaikos išnyko, kai Molotovas išdėstė Berlyno konferencijai Sovietų Sąjungos planą Vokietijos klausimu. Planas nenaujas. Tik kai kuriais mažmožiais jisai tesiskiria nuo pasiūlymų, kuriuos 1952 m. kovo mėnesį buvo pateikęs Vakarų demokratijoms Stalinas.

Malenkovas, pasirodo, neatsižadėjo stalinizmo. Ką velionis diktatorius yra pagrobęs, jo įpėdinis nori turėti "visiems laikams".

Vokietijos sienas Molotovas siūlo palikti tas pačias, kurios buvo sutartos Jaltoje, kaip laikinos administracinės linijos karo metui. Rusijos karo administracijai tada buvo pavesta Rytprūsių sritis su Karaliaučium ir stambus vokiečių žemės plotas vakariniame Lenkijos šone iki Neisse-Oder upių su Stettinu imtinai. Rytprūsius Stalinas pasilaikė sau, paversdamas juos Leningrado apygardos dalim, — nors Leningradą nuo tos srities skiria Lietuvos, Latvijos ir Estijos teritorijos; o kitą plotą atidavė lenkams.

Molotovas sako, kad šitaip turi ir pasilikti.

Karo administracijos sumetimais buvo susitarta Potsdame padalinti Vokietiją į keturias okupacijos zonas — tuo supratimu tačiau, kad ekonominė Vokietijos vienybė bus atsteigta, kai tik pasibaigs karas. Bet Stalinas atskyrė savo zoną spygliuotų vielų tvora, uždraudė laisvą žmonių ir prekių judėjimą tarp jos ir kitų trijų zonų ir įsteigė rytinėje Vokietijoje bolševikinę santvarką, užkardamas 18 milijonų gyventojų komunistų valdžią. Bet Molotovas apgailestauja, kad Vokietija suskaldyta, tartum Kremlius dėl to būtų visai nekaltas.

Jisai dabar siūlo, kad to neteisėto komunistų režimo atstovai, drauge su atstovais vakarinės Vokietijos, kurioje veikia demokratiniu būdu išrinkta federalinės respublikos valdžia, sudarytų visos Vokietijos vyriausybę, ir kad su ja būtų vedamos derybos dėl taikos sutarties. Sovietų užsienio reikalų ministeris visai ignoruoja Vakarų reikalavimą, kurį Berlyno konferencijai pateikė britų ministeris Anthony Eden, kad visoje Vokietijoje būtų pravesti laisvi rinkimai. Sovietų armijos durtuvais paremtą komunistų diktatūrą jisai vadina "demokratine respublika"!

—x—

Molotovas ir jo draugai Maskvos Kremliuje žino gerai, kad jo planas nėra priimtinas nei Vakarų sąjungininkams, nei milžiniškai Vokietijos žmonių daugumai. Penkiasdešimt milijonų vokiečių, gyvenančių federalinėje respublikoje, kuri yra sudaryta iš trijų vakarinių zonų, nieku būdu nesutiks, kad jų teisėtos valdžios atstovai sėdėtų prie vieno stalo su sovietų zonos uzurpatoriais, sprendžiant Vokietijos taikos klausimą. Kaip pereitų metų birželio įvykiai parodė, rytinės Vokietijos žmonės neapkenčia Piecko-Grotewohlo "valdžios", ir ji būtų buvusi nušluota, jei jos nebūtų išgelbėję sovietų tankai.

Jei Molotovas, žinodamas šituos faktus, vis dėlto drįsta reikalauti, kad tiems bolševikų pastumdėliams būtų suteiktas balsas visos Vokietijos valdžioje ir taikos konferencijoje, tai aišku, kad Kremlius nenori paleisti iš savo nagų okupuotos vokiečių teritorijos. Todėl Molotovo pasaka, kad SSRS geidžianti sudaryti sąlygas Vokietijos išsivystymui į "suvienytą, nepriklausomą ir taikingą valstybę", yra gryna veidmainystė.

Būtų tuščias dalykas tikėtis, kad Kremlius savo nusistatymą pakeis. Taigi Vokietijos klausimas, kaip buvo, taip ir pasiliks neišspręstas. Vargu beišeis kas ir iš trečiojo Berlyno darbotvarkės punkto: Vakarų sumanymo, kad būtų baigtas Austrijos taikos sutarties svarstymas.

Ar demokratijos po to supras, kad Kremliaus kvietimai tartis dėl "pasaulio įtampos" pašalinimo tėra akių dūmimas? Tai turėtų paaiškėti iš to, kaip Vakarų ministeriai atsakys į Molotovo planą.

Savo plano įžangoje jisai kaltina Vakarų tautas, kad jos sulaužiusios Potsdamo nutarimus ir kad dėl to vėl iškilęs Vokietijos militarizmo pavojus. O tuos ssuitarimus visą laiką laužė ir tebelaužo pati Sovietų Sąjunga. Ji ir militarizmą bando atgaivinti rytinėje Vokietijoje. Dulles, Eden ir Bidault turi gerą progą nuplėšti kaukę Kremliaus melagiui ir pasakyti tiesą pasauliui apie bolševikinių grobuonių piktadarybes. Ar jie šitą progą panaudos?

Jei ne, tai sovietų propaganda bus ir vėl laimėjusi pergalę.

TYLINČIOJI RUSIJA

(APŽVALGA)

Dvidešimtame amžiuje išdygo kai kuriose Europos šalyse totalitarinės diktatūros, kurios visiškai užgniaužė laisvą žodį. Jos ne tik atėmė žmonėms teisę kalbėti ir rašyti, bet panaikino visas galimybes protesto balsui prasiveržti viešumon.

Joks despotizmas seniau nebuvo to pasiekęs. Pavyzdžiui, Rusijoje: net aršiausiais carizmo laikais valdžios priešų balsas nebūdavo visiškai nuslopintas. P. Berlin rašo žurnale "Socialističeskij Vestnik":

"Prie Aleksiejaus Michailovičo protopop Avvakum atvirai smerkdavo (patriarchą) Nikoną, o vėliau dideliu rūstumu puldavo patį carą. Jį kankino, pagaliau sudegino, bet jisai buvo suspėjęs nepaprasta jėga ir aštrumu per eilę metų iškelti kaltinimus ne tik 'šuniui'-patriarchui Nikonui, o ir carui dėl jo religinės politikos.

"Buvo žiauriai apsidirbta su Radiščevu ir Novikovu, bet ikitol prie Katarinos buvo leidžiami nepaprastai drąsūs satyros žurnalai, kuriuose Novikovas atvirai ir su didele ironija polemizuodavo su pačia Katarina ir jos žurnalais.

"Žiauri bausmė atejo, bet žodis jau buvo tartas, ir jisai atliko savo darbą, jis buvo išgirstas ir jau nebegalėjo būti pagautas.

"O apie vėlesniuosius laikus nė kalbėti netenka. Siautėjo cenzūra, laikraščiai ir žurnalai buvo uždarinėjami, rašytojai buvo kalinami ir tremiami, bet jie prieš suėmimą suspėdavo tarti savo žodį, ir po jų vis dėlto škambėdavo balsai tų, kurie dar nebūdavo suimti. Rusų literatūra buvo sugalvojusi ypatingą Aisopo (pasakėčių rašytojo senovės Graikijoje. — *"N." Red.)* kalbą, kurią skaitytojas gerai suprasdavo, o cenzūra turėdavo pakęsti. Todėl net ir tamsiausiais Rusijos istorijos tarpais vis dėlto pasireikšdavo literatūroje, kad ir silpnai, nepasitenkinimas, kuriame atsispindėdavo liaudies nepasitenkinimas."

Tik bolševizmo laikais tokie pasireiškimai pasidarė nebegalimi. Žmonių nepasitenkinimui, nežiūrint kaip plačiai jisai bebūtų pasklidęs, visi keliai į viešumą tapo uždaryti.

Bolševikų valdžia sugebėjo pasiekti tai, ko neįstengė nei Ivanas Baisusis, nei Povilas I, nei Arakčejevas, nei kuri kita vyriausybė.

Stalinas tuo didžiavosi, bet ir jisai buvo priverstas kartą pripažinti, kad tokia padėtis nėra saugi.

Nuolatinis šnipų budėjimas

Kai žmonėms burnos yra užrištos, valdžia turi surasti priemones jų mintims patirti, nes, jei liaudies nepasitenkinimas labai didelis, jisai gali staigiai išsiveržti maišto arba sukilimo formoje. Istorijoje yra nemaža atsitikimų, kur tokie išsiveržimai privesdavo prie despotizmo griuvimo.

Senaisiais laikais Rusijos žmonėms išpiaudavo liežuvius, kai juos sugaudavo smerkiant valdžią. Bolševikų diktatūra turi geresnę sistemą. Liežuvius išpiauti galima tik nedideliam skaičiui asmenų. Bet Kremliaus meisteriai sudarė "aparatą", kuris kontroliuoja 200 milijonų žmonių liežuvius ir verčia juos kalbėti taip, kaip valdžia liepia.

Visasąjunginės komunistų partijos 12 suvažiavime Stalinas papasakojo, koks tas aparatas ir kaip jisai veikia. Aukštesnieji valdžios organai turi savo agentus, kurių uždavinys — nuolatos budėti ir sekti kiekvieną nuotaikų pakitėjimą tarp ūkininkų, tautinėse mažumose ir tarp rusų. Pasiremdama jų pranešimais, valdžia žino, kaip kas galvoja ir jaučia, ir ji gali iš anksto pavartoti reikalingas priemones, kad būtų išvengta audros. Šituo atžvilgiu sovietų sistema esanti kur kas geresnė, negu "buržuazinių šalių", kur nuolatos pasireiškia gyventojų neramumai, konfliktai ir net sukilimai. Sovietų valstybėje to negalį atsitikti, nes ji remiasi "liaudies apačiomis", laiku suseka kiekvieną naują posukį žmonių nuotaikose ir "ištaiso liniją", jei ji buvo iškrypusi.

"Tuo būdu (sako Stalinas) sovietų vyriausybė įgyvendino tai, ką uolus gubernatorius buvo įsakęs daryti savo gubernijoje, — kad gaisrininkai būtinai ir visuomet atvyktų už dešimties minučių prieš prasidedant gaisrui."

Sovietų valdžios sistema, vadinasi, yra *policinės valstybės* sistema.

Tačiau 13-ame partijos suvažiavime jau pats Stalinas turėjo pripažinti, kad ta sistema nevisada veikia kaip reikiant.

"Gaisrininkai" pavėlavo

Tame suvažiavime Stalinas pasakojo, kaip, bolševikams pagrobus valdžią, sugriuvo frontas, ir vokiečių gen. Hofmannas buvo priėjęs prie Petrogrado; ir kaip ūkininkai atsisakė klausyti valdžios. Stalinas prisipažino, kad bolševikai to nesitikėjo.

Jisai davė ir kitą pavyzdį, prisimindamas pavėluotą panaikinimą įsakymo apie privalomą ūkininkų produktų statymą valstybei, ir sakė:

"Ar nereikėjo tokių faktų, kaip Kronštadtas ir Tambovas, kad mes suprastume, jogei toliau gyventi karinio komunizmo sąlygose nebegalima? Ar pats Iljič nepripažino, kad mus šitame fronte ištiko daug rimtesnis pralaimėjimas, negu bet kuriame mūšyje su Denikinu ir Kolčaku?

"Ar tai atsitiktinas faktas, kad visais šitais atvejais partija būdavo atsilikusi nuo įvykių? Ne, ne atsitiktinas."

Taigi žvalgybos pranešimų neužtenka, kad valdžia žinotų, ko žmonės nori ir ko jie nenori. Jei pranešimai ir tikslūs, tai valdžios viršūnėje sėdintieji "bosai" turi juos teisingai suprasti ir padaryti iš jų teisingas išvadas. Ar diktatorius, negirdėdamas pačių žmonių balso, gali atspėti jų mintis?

Antra vertus, kaip gali žvalgybininkas patirti, ką žmonės galvoja, jei jie visą laiką yra terorizuojami ir verčiami sakyti ne tą, ką jie mano?

Diktatūros rankos ilgos. Jos pasiekia kiekvieną žmogų. Bet kas *žmonių galvose ir širdyse*, jos pirštai neužčiuopia. Todėl ji visą laiką gyvena baimėje, ar nėra prieš ją ruošiamas koks nors "sąmokslas", ir ji nuolatos daro kruvinas "čistkas", žudydama kaltus ir nekaltus.

"Tylinčioje Rusijoje" gali kada nors atsitikti tai, ko neužuodė jos šnipai ir visai nelaukė Kremlius.

ORGANIZUOTUMAS IR POLITINIAI LAIMĖJIMAI

ARTĖJANČIOS VASARIO 16-SIOS PROGA

Didžiosios tautos susilaukia pagarbos ir pripažinimo dažnai ne dėl savo kokybinio pranašumo, bet dėl savo didumo. Savo jėga ir savo gausumu jos, kad ir netiesiogiai, priverčia kaimynus ir viešąją opiniją skaitytis su jų pageidavimais ir norais. Bet kitas reikalas su mažomis tautomis, kurios negali operuoti jėga. Vienintelis kelias į pripažinimą mažoms tautoms yra stiprus jų organizuotumas.

Pavyzdžiu mes galime paimti kad ir negausią žydų tautą, kurios valstybės kelias, palyginti, yra tragiškesnis, negu Lietuvos. Kadaise žydėjusi valstybė ilgiems laikams pavergiama stipresnių kaimynų ir iš pažiūros atrodė, žydų tauta buvo pasmerkta neišvengiamam žuvimui. Bet, — nuostabus dalykas, — po tūkstančių vergijos metų šiandien vėl gyvuoja nepriklausoma Izraelio valstybė, kuri sėkmingai stato savo naują respubliką ir paskatina ne vieną žydų kilmės amerikietį grįžti į ją apsigyventi.

Šį reiškinį galima būtų laikyti stebuklu, jeigu mes nežinotume, kokios priežastys padėjo išblaškytai žydų tautai išlaikyti savo individualumą pasauly. Tos priežastys — tai, visų pirma, žydų organizuotumas ir tautinės vienybės pajutimas.

Kai paskaitai laikraščiuose Amerikos žydus liečiančias žinias, tai negali nesistebėti, kaip gausiai žydai aukoja Izraeliui, kuris dažnai jiems yra daug svetimesnis, negu prieš 40 ar vos tik prieš ketvertą metų Amerikoje atsiradusiam lietuviui jo gimtoji Lietuva. Plaukia ne dešimtinės, bet šimtinės ir tūkstantinės dolerių.

Aš nematau kito kelio, kuriuo lietuvių emigracija galėtų sėkmingai eiti kovodama už Lietuvos laisvę, kaip organizuotos aukos, kurios įgalintų ALT ir kitas organizacijas nuolatos klabenti galingųjų duris ir priminti, kad ant laisvojo pasaulio sąžinės guli kraujuojanti ir kenčianti Lietuva. Aš nematau geresnio pavyzdžio lietuvių visuomenei, kaip žydai, kurie užmiršta savo pasaulėžiūrinius, politinius ir kitokius skirtumus, kai reikalas iškyla dėl Izraelio.

Amerikos kongresmanus nustebino telegramų, kurias pasiuntė jiems Amerikos lietuviai, kai artėjo Kersteno rezoliucijos priėmimo terminas, gausumas. Kitus svetimtaučius stebino Vokietijoje gyvenusieji lietuvių tremtiniai, kurie iš nieko sugebėjo organizuoti mokyklas, leisti laikraščius ir knygas. Atskiri pareigūnai statydavo lietuvius pavyzdžiu kitoms tautoms. Pasistenkime, kad toji lietuviška vienybė ir lietuviškas organizuotumas nedingtų dabar, kai mūsų tautai išmušė tokia reikšminga valanda, ir kai Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių pavergimo tyrinėjimas atkreipė viso pasaulio dėmesį.

Šiandien pasaulis kalba apie Lietuvos pavergimą. Bet jeigu tą tyrinėjimą pasiseks pravesti iki galo, jeigu bus pavyzdingai sukomplektuota sovietus kaltinanti medžiaga, rytoj Lietuvos klausimas iškils Jungtinių Tautų Organizacijoje ir laisvasis pasaulis galės tiesiog į akis pasakyti sovietų atstovams: jūs kalti, nes jūs pavergėte mažą ir silpną Lietuvą.

Tegul Vasario 16-ji mums visiems primena, kad aukščiau visko stovi Lietuvos reikalas ir kad jis su pasisekimu galės būti ginamas tik tada, jeigu lietuvių visuomenė parodys gerą valią ir susipratimą, jeigu ji bus įsitikinusi, kad kiekviena auka yra plyta į Lietuvos laisvės rūmą.

Neužmirškime Lietuvos ir aukokime Vasario 16-sios proga!

J. T.

Jei norite darbo, tai skaitykite NAUJIENAS

ir sekite "Classified" skelbimus, kasdien suausdinamus paskutiniame dienraščio puslapyje.

Kiekvieną dieną ten rasite pranešimus apie įvairioms pramonės šakoms reikalingus darbininkus. Jei šiandien nerasite mėgiamo darbo, rytoj ukrai rasite vietą, kur ji galėsite gauti.

Skelbimuose yra nurodytas laikas, darbo vieta arba ofisas, į kuri reikia kreiptis.

Skaitykite "N-nas"

THOR HEYERDAHL

PLAUSTU PER RAMŲJĮ VANDENYNĄ

IV. KELIONĖS PRADŽIA

26. *(Tęsinys)*

Ant šešių pačių stipriausių meškerių vilkosi pakabinta dešimties kilų makrelė rykliams masinti. Būrys locų žuvų tuoj nėrė tiesiai prie makrelės ir apuostė, bet nepalietė ir tuoj grįžo prie savo pono ir valdovo, jūrų karaliaus. Užsivedė baisioji mašinerija, kaip pas tikrą mechanišką pabaisą ir ji pamažu ėmė artėti prie velkamos makrelės, kuri pabaisos pasmakrėj atrodė, kaip mažytis trupinėlis. Pabandėme makrelę įtraukti; pabaisa pamažu slinko iš paskos ir priėjo prie plausto. Kai pasiekė makrelę, pabaisa nepravėrė nasrų, leisdama kurį laiką jai brūžiuotis ir kutenti palūpę. Tur būt, jai nesinorėjo dėl tokio menko kąsnio praverti visas daržinės duris. Milžinas šitaip atsirado prie pat plausto užpakalio, patrynė nugara sunkųjį vairavimo irklą ir iškėlė jį iš vandens. Mums susidarė proga studijuoti gyvūną iš pat arti, iš tokio atstumo, kad man pasirodė, jog pametame protą, nes pradėjome garsiai juoktis ir susijaudinę rėkauti, žiūrėdami į visiškai neįtikimą vaizdą. Net ir Walt Disney su visa savo fantazija nebūtų galėjęs sukurti nuostabesnio gyvio kaip šitą, staiga atsiradusio prie plausto šono ir spoksančio į mus.

Pabaisa buvo bangininis ryklys, didžiausias ryklys ir didžiausia žuvis, kokia tik mūsų laikais žinoma. Jų yra labai maža, bet vieną kitą yra pasisekę tai šen, tai ten užtikti pasaulio tropiniuose vandenynuose. Bangininis ryklys yra vidutiniškai penkiolikos metrų ilgio ir, pagal zoologų tvirtinimą, penkiolikos tonų sunkumo. Prileidžiama, kad patys didžiausieji gali būti net dvidešimties metrų. Harpūna nuduobtas vienos pabaisos vaikas turėjęs tris tūkstančius dantų; vien jo kepenys svėrė tris šimtus kilų.

Baisenybė buvo tokia didelė, kad jai pradėjus plaukti aplink plaustą, jos galva pasirodė vienoj plausto pusėj, o visa užpakalinė dalis dar buvo kitoj. Ir taip neįsivaizduojamai keistai atrodė jos galva, tingi ir kvaila, kad negalėjome susilaikyti neplyšę juokais, nors ir gana gerai žinojome, kad jai užtektų jėgos sudaužyti į šipulius balsos rąstus su visais raiščiais, jei ji užsimanytų pulti. Ji sukosi vis ratu, neatitoldama nuo plausto, mums žiūrint, kuo tas baigsis. Ji ramiai pralįsdavo pro vairavimo irklą, pakeldavo jį į viršų ir nusklemdavo sau per nugarą. Mes stovėjome su paruoštomis harpūnomis rankose, bet jos, palyginus su didžiuoju gyvūnu, atrodė kaip degtukai. Nebuvo jokio ženklo, kad jis manytų kada nors mus apleisti. Jis darė aplink ratus ir sekė kaip ištikimas šuo. Ką nors panašu mes dar nebuvome pergyvenę, net nepagalvoję pergyventi. Visas šis nuotykis su jūrų pabaisa taip nenaturaliai veikė, kad nepajėgėme susigaudyti, koks pavojus gresė. Tikrovėje jis slankiojo aplink plaustą ne taip jau ilgai, bet mums padarė įspūdį, tartum būtų praėjusi ištisa diena. Galiausiai Erikui, stovinčiam ant kampo, pasidarė per daug. Neapgalvotų šūkavimų raginamas, jis iškėlė pustrečio metro ilgumo harpūną. Kai bangininis ryklys pamažu slinko pro šalį ir kai jo galva pasirodė prie pat plausto kampo, Erickas smogė visa savo milžiniška jėga su harpūna gyvūnui giliai į makaulę. Praėjo pora sekundžių, kol milžinui paaiškėjo, kas atsitiko. Bet tada iš nerangiojo bukapročio staiga pasidarė visas raumenų kalnas. Ausyse suūžė per plausto kampą bėganti harpūnos virvė, akyse pasirodė vandens fontanas, kai milžinas stojosi ant galvos ir davė šuolį į dugną. Trys iš mūsų, arčiausiai stovėję, parvirto nuo virvės, dviem iš jų zvembianti virvė nutrynė ir nudegino odą. Storoji harpūnos virvė buvo pakankamai stipri, kad išlaikytų gelbėjimosi valtį, bet užrišta už plausto šono ji nutrūko, kaip siūlas. Už keleto sekundžių pamatėme apie pora šimtų metrų nuo plausto plūduriuojantį harpūnos kotą.

Spiečius locų žuvų, siaubo pagautų, šovė kaip strėlė per vandenį, tūrėdamos žūtbūt pasivyti savo senąjį poną ir valdovą. Mes ilgai laukėme, kada pabaisa grįš kaip koks povandeninis laivas, pasiruošęs pulti, bet daugiau jo nebeišvydome.

Tomis dienomis buvome pačioj pietinėj pusiaujo srovėj, nešinami į vakarų pusę, apie 400 jūrmylių į pietus nuo Galapagos salų. Tada pasidarė visiškai tikra, kad nepateksime į tenykštes sroves. Viena, ką iš to salyno pastebėjome, buvo didžiuliai jūrų vėžliai, nuklydę tiek toli nuo salų pakrančių. Kartą užtikome milžinišką vėžlį, besidaužantį galva ir viena lepše viršum vandens. Kai banga iškėlė jį į viršų, pamatėme apačioj jo mirguliuojant žaliai, mėlynai ir geltonai, ir tuoj supratome, kad vėžlys vede žūtbūtinę kovą su eldorado makrelėmis. Kova buvo labai nelygi, nes puolė kokia dvylika-penkiolika didžiagalvių spalvingųjų makrelių, taikydamos vėžliui į galvą ir letenas ir bandydamos jį nukamuoti. Anksčiau ar vėliau turėjo ateiti vėžliui galas, neduodant jam progos įtraukti galvos ir kojų po saugiuoju šarvu.

Kai pamatė plaustą, vėžlys nėrė į vandenį ir pasileido tiesiai į mus, vejantis blizgančioms makrelėms. Pasiekęs plaustą vėžlys jau buvo bemanąs kartis ant rąstų, bet čia pamatė mūsų šešiukę, sekančią jo kovą. Jei būtume daugiau įgudę, būtume be kalbos jį pagavę virve, kai jis savo milžinišku kupriniu šarvu ramiai šlinko palei plausto šoną. Bet mes per ilgai žiopsojome, ir kai galiausiai griebėmės lasso, vėžlys jau atsidūrė priešakyje.

Nuleidome į vandenį mažąjį guminį plaustą, į jį sušoko Hermanas, Bengtas ir Torsteinas, ir pradėjo vytis jūrų vėžlį, atrodantį mažai ką didesnį už medžiotojų plūduriuojantį kevalą. Ūkvedžiui Bengtui jau vaidenosi didelė statinė mėsos ir gardi vėžlių sriuba, bet juo greičiau jie yrėsi, juo smarkiau tolo vėžlys, palindęs kiek po vandeniu. Ir kai jie nusikapstė nuo plausto kokį šimtą metrų, didysis vėžlys staiga dinge be pėdsako.

Bet medžioklė vis tiek išėjo į naudą. Kai sviestaspalvis guminis plaustas grįžo šokinėdamas per bangas atgal, iš užpakalio sekė visas makrelių būrys. Jos sukinėjosi ratu apie naująjį vėžlį, o pačios įžuliosios griebė už irklų menčių, vandenyje atrodančių kaip vėžlio letenos. Tuo tarpu taikusis vėžlys laimingai atsikratė visų įžūliųjų persekiotojų.

KAIP PADEGTI GIBRALTARĄ?

—Kaip padegti? — klausimas gal ir nepadorus, bet kai kam nuo seno labai aktualus, kai tik anglai įsitvirtino Gibraltare.

Šiuo metu, kaip spauda skelbia, anglai ir ispanai vėl apsižodžiavo dėl Gibraltaro. Ispanai sako, jei karalienė ElzbietaII, kaip jos dabartinėje kelionėje numatyta, sustos Gibraltare, tai tas jos žygis turės rimtos įtakos anglų ir ispanų santykiams. Anglai, atmetę ispanų protestą, pareiškė, jog nė su viena valstybe jie nesitars dėl Gibraltaro ir tvirtovės statusas lieka kaip buvęs.

Ispanų spaudoje retkarčiais pasirodo įdomių nuomonių Gibraltaro klausimu. Kai kurias jų mielai persispausdina vokiečių spauda, kuri dar vis savo skaitytojus tebemaitina paskutiniojo karo užkulisinėmis įdomybėmis.

Štai kartą "Wochenend", pranešdamas ispanų oficiozo "Arriba" įrodinėjimus, jog karo metu ispanai Gibraltarą galį per 24 valandas sunaikinti, atsiliepia, kad tai gali įvykti per žymiai trumpesnį laiką. Gibraltaro sunaikinimo klausimą labai stropiai studijavę Hitlerio kariai ir mokslininkai. Jie jau buvę suradę būdą ir priemones Gibraltarui padegti.

"Padegti vandenį" — idėja kilusi Angliją bombarduojant

1940 m. rugsėjo mėn. vokiečių lėktuvų bombos sudaužė anglų skysto kuro sandėlius Londone. Išsilieję degalai tekėjo Temzės vandens paviršium apie vieno kilometro ilgio srove. Vienam vokiečiui lakūnui kilo mintis, jog Londonui būtų padaryta labai didelių nuostolių, jei Temzę, t. y. jos vandens paviršiuj sruvenantį benziną būtų galima padegti.

Nė kiek nedelsiant prie Or d'Euilly aerodromo, netoli Paryžiaus, vokiečiai pradėjo bandymus "vandenį" padegti. Į mažą prūdą jie išpylė apie 200 litrų degalų skysčių. Didžiulę lazdą, apvinioję vata ir sumirkę vatą benzine, padegtą numetė į kudrą. Vandens paviršiuj buvę degalai užsidegė. Didžiulė liepsna ir dūmų debesys kilo į viršų. Bandymą pakartojus, vėl jis pasisekė.

Mėginimas padegti Temzę

Kai tik anglai vėl sutvarkė sudaužytuosius Temzės pakrašty skysto kuro sandėlius, vokiečiai tuoj ėmėsi vykdyti suplanuotąjį Temzės padegimą.

1940 m. spalio 26 d. vokiečių planui buvo labai patogi diena. Vėjas iš rytų pūtė gan smarkus, Temzės vandenį prieš srovę pašiaušdamas. Gi netrukus prasidėsiantis potvynis teikė vilčių, jog iš subombarduotų tankų išsilieję degalai tyvuliuos upėje. Juos padegus, miestas smarkiai nukentės.

Pirmiausia vokiečiai pasiuntė 36 lėktuvus, kurie apie 9 val. ryto sėkmingai daužė minimus Londono degalų sandėlius. Į Temzės upę skystas kuras išsiliejo. Po trumpos pertraukos kitas vokiečių lėktuvų junginys, 24 mašinos, pakilo su uždaviniu padegti Temzę. Lėktuvai buvo aprūpinti specialiomis padegamosiomis bombomis, kurias numetė, bet Temzės neuždegė... Nepavyko.

Tyrinėjimai tęsiami

Vokiečių fizikai nenustojo vilties. Jie toliau mėgino ir tobulino savo projektus, padegti gazoliną, išlietą vandens paviršiuje. Prie Danijos pasienio Ekernfoerder įlankoje tų pat metų gruodžio mėnesį buvo vėl daromi bandymai. Ir čia pagaliau vokiečiams pavyko surasti būdą, kaip "vandenį" padegti, t. y. vandens paviršiuje užkurti ugnį.

Gal pavyktų ir Gibraltarą uždegti?

Turėdami savo rankose tikrą receptą, vokiečiai pradėjo planuoti, ar nepavyktų šitokiu padegimu sunaikinti Gibraltarą ir anglus iš ten išdeginti? Jie galvojo: jei trys alyvos laivai, sustoję Gibraltaro uoste, savo krovinį po 1,000 litrų kiekvienas automatiškai atsidarydamas išpils, tai padegta alyva sunaikins Gibraltarą. 1941 m. sausio mėnesį vokiečių kariuomenės vadovybei buvo įsakyta paruošti smulkų tokio gan lengvo Gibraltaro užkariavimo planą. Šis planas slaptažodžiu buvo vadinamas "Unternehmen Dunkelkammer".

Tokio plano sėkmingas įvykdymas, būtų žymiai palengvinęs ir pagreitinęs vykdyti Hitlerio svajonę — paimti visą Vidužemio jūros erdvę į Romos — Berlyno ašies rankas.

Anglai "užuodė" pasiruošimus

Generalinis "Gibraltaro padegimo" bandymas buvo numatytas atlikti dar pačioje Vokietijoje, Oldenburgo provincijoj Saager Meer mažame ežerėly.

Pasiruošimai vyko keletą savaičių. Per raistą buvo pratiestas privažiavimui prie ežeriuko kelias. Apie kilometro ilgio pravesti vamzdžiai alyvai į ežerą suleisti. Pastatyti ir kiti specialūs įrengimai. Kai jau viskas buvo paruošta ir numatytas rytojaus dieną pats didžiausias bandymas, naktį šią vietovę užpuolė britų lėktuvai. Jie išmetę šimtus "kabančių lempų", kurios apšvietė plačią apylinkę, daužė bombomis vietovę ir padegė šilą.

Puolimas daug nuostolių nepadarė. Numatytą dieną vokiečiai savo bandymą toliau vykdė, tačiau anglų žvalgybos vardas dar labiau sustiprėjo, vokiečiams sukeldamas naujų rūpesčių.

Vandens paviršiuje užsidegė pekla

Į mažą ežerėlį vokiečiai suleido 8 tonas alyvos. Speciali padegamoji bomba sukėlė vandens paviršiuj gaisrą, kuriam įsiliepsnoti nereikėjo nė sekundės. Neaprašoma ugnies jūra plėtėsi ir pragariški dūmai pasklido po apylinkę. Bandymo metu smarkiai lijo, tačiau ir tai neapsaugojo: miškas ir žemės paviršius užsidegė, nes didžiulės liepsnos iš ežero plakėsi šimtus metrų į šalis nuo pakraščių. Dūmų stulpas buvo matomas už 60 kilometrų.

Dabar vokiečių mokslininkai buvo tikri, kad Gibraltarą pavyks padegti.

Kodėl planas planu ir teliko?

Suplanuota buvo Gibraltarą uždegti tuo momentu, kai vokiečiai bus jau užėmę Kretos salą ir kai Rommelio armija pasieks Sueso kanalą. Tada būtų buvę visi vartai uždaryti, anglams į Vidužemio jūrą įeiti, bet kokį pasipriešinimą pradėti.

Tačiau kovos Balkanuose ir Kretos užėmimas nelauktai užsitęsė. O dar blogiau — Rommelis Afrikoj nė iš vietos nejuda. Visa tai neleido numatytu laiku Hitleriui pradėti žygį prieš Sovietų Rusiją, o jo atidėlioti toliau nebegalėjo. Karas su bolševikais turėjo būt pradėtas Vidužemio jūros erdvės planų neįvykdžius. Juo toliau, tuo labiau mažėjo viltys anglus iš Vidužemio jūros išstumti, o tuo pačiu neteko ir Gibraltare gaisro užkurti.

Hitlerio armijos planus ir pasiekimus primindamas, vokiečių savaitraštis ir sako, jog Gibraltaro užėmimui ateityje gal nė 24 valandų nereikėsią.

—K. Linius

Skaitykite "N-nas"

Lietuva "Pravdos" akimis

Šių dienų Lietuva, iš Vilniaus rašančio 'Pravdos' korespondento Vaclovo Reimerio akimis, tai kraštas, kuriame "niekada prieš tai nebuvo sužydėjusi tokiu intensyviumu tautinė kultūra, kaip dabar." Toliau V. Reimeris rašo: "Per daugelį kartaus patyrimo metų lietuvis išmoko atskirti tiesą nuo melo, draugus — nuo priešų. Jau vėlyvuose viduramžiuose lietuvis pažino Rytus ir Vakarus ne tik geografine prasme, bet, kaip draugus ir priešus. Iš Vakarų be paliovos veržėsi šunes-riteriai, o Rytuose lietuviai sunkiomis valandomis visada surasdavo išbandytus draugus prieš bendrą priešą. Žalgirio laukuose visiems amžiams buvo krauju sucementuota draugystė tarp lietuvių ir slavų tautų."

Pasidžiaugdamas reiškiniu, kad "Lietuvos laisvė, laimė ir ateitis yra tikrose rankose," autorius neslepia pasitenkinimo, kad "auga senoji draugystė tarp lietuvių ir rusų tautų."

Prieš pateikdamas savo svarstymus apie lietuvių tautos laimę ir ateitį, V. Reimeris dideliu pasigėrėjimu aprašo pažangą, kuri į Lietuvą atėjo kartu su Raudonąja Armija. Norėdamas nustebinti skaitytojus, jis rašo, kad tokia ir tokia "karvių melžėja iš kiekvienos karvės gauna apie 5,000 litrų pieno į metus" ir kad "tarybų Lietuvos gaminiai išėjo į visasąjunginę rinką."

VASARIO 21 D. "NAUJIENŲ" JUBILIEJINIS KONCERTAS

SOKOLU SALĖJE
2337 So. Kedzie Ave.

Dainuos Metropolitan operos dainininkė ANNA KASKAS ir

"PIRMYN" choras
Kaziui Steponavičiui vadovaujant

Garsinkites "N-nose"

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.
Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU
APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS
DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI
* * *
Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET Tel. VICTORY 2-1272
STANLEY LITWINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted Street

Likviduojame pietinėje miesto dalyje brangenybių krautuvę ir persikeliame į mūsų didžiulę krautuvę. Parduodame už pigiau negu mums kainoja: deimantus, laikrodžius, sidabrinius daiktus, brangenybes, rašom. plunksnas, komodų setus.

Deimantinis susižiedavimo gryno aukso žiedas, tik $10.00
¼ kar. deimantinis susižiedavimo žiedas tik už $38.00
½ kar. deimantinio žiedo setas gražiu auksiniu "mounting", 4 deimantai šalia, nupigintas iki $98.00
Vieno karato deimantinis žiedas, nupigintas iki $188.00
Gryno aukso žiedai su gimtadienio akm., nupiginti iki $3.00
Rankiniai laikrodėliai, 17 ir 21 akm., Benrus, Bulova, Elgin, Waltham ir Longines, garantuoti, originalė kaina iki $82, dabar $19.00
17 akm. rankiniai laikrodžiai, "waterproof case", inca-block, paauksuoti, nupiginti iki $9.00

Sutaupykite 70% ant "lockets, kryžiukų, auskarų ir kitų brangenybių!
24 gabalų stainless plieno stalui reikmenų, dailiose plastikos dėžutėse, nupigintą iki $5.00
52 gab. Rogers Bros. sidabras dailioj "tarnish-proof" dėžėj, $24.00
Community arba Rogers 1847 50 gabalų sidabrinių stalui daiktų, gražioje dėžėje, po $37.50
Vyriški kolioninkai, vertės $3.00, paauksuoti, po 50c. kiekvienas.
Missouri Meerschaum pypkės 10c. kiekviena.
Plastikos cigarečių dėžės nupigintos iki ..... 24c.
Žiebtukai (lighters), nupiginti iki 25c. kiekvienas.
DINNERWARE: 20 gab., 4 asmenim, paprastų indų, spec. $4.00
53 gab. Chicory indų setas po $14.00
82 gab. indų servizas 12 asmenim, baltos geltonos, rožės ir mėlynų gėlių spalvos, už $22.00

LUGGAGES: (bagažas) maži "suitcases" mokyklos vaikams užkandai sudėti, piknikams arba vykti maudytis, tik po $2.00
Mėlynos ir baltos arba rusvos ir baltos kosmetikų dėžės, po $2.00
"Overnite cases" stipriai padaryti, dailaus stiliaus, po $2.50
Rusvos spalvos "suitsaces", ideališki keliauninkams, tik po $3.00
Tinkamo dydžio keliautojams, mėlyno plieno "suitcases" po $6.00
Vyrams ar moterims piniginės, reg. $2 iki $3.50 vertės, po 50c. viena.
Spinet pianai, reguliarė vertė $795, už $389.50
Piano akordijonai, 80 basų, reg. vertė $150, už $59.00
Piano akordijonai, 120 basų, $350 vertės, už $99.00
Piano akordijonai, 120 basų, $175 vertės, už $75.00
Labai dailios lėlės, vertės $5.00, už $2.00

Krautuvė atdara sekmadienį nuo 10 ryto iki 5:00.
Pirmadienį ir ketvirtadienį vakare iki 9:30 val.

BUDRIKO SPECIALUS UŽPIRKIMAS

Kainos nupigintos ant plovyklų, freezerių, gazinių pečių, elektrinių pečių, gazinių vandens šildytuvų, radijų, televizijų ir šaldytuvų.

Gen. Electric šaldytuvas, apart. dydžio, vertės $225, už $129.00
General Electric 9 kub. pėdų šaldytuvas, automatiškas defroster, vertės $449, už $225.00
Kelvinator 10 kub. pėdų šaldytuvas, vertės $439.50, už $199.00
Homestead 8 kub. pėdų freezer, vertės $275, už $125.00
Thor skalbimui mašina tiktai už $79.00
ABC skalbykla, vertės $189.50, už $99.00
General Electric skalbykla, nupiginta iki $79.00
Elektrinis drabužių džiovintuvas, reg. vertės $129, už $37.00
Mažos kūdikių plovyklos, vertės $39, už $19.00
Kabinetinė elektros siuvama mašina, $149 vertės, už $69.00
Hoover specialūs elektros siurbliai, už $10.00
Hoover elektros siurbliai, $99 vertės, už $49.00
Universal elektros siurblis, $69 vertės, už $37.00
General Electric valytuvai, vertės $60, už $37.00
General Electric pečius, $224 vertės, už $114.00

LENGVIAUSIOMIS SĄLYGOMIS! 18 MĖNESIŲ IŠŠIMOKĖJIMUI!

JOS. F. BUDRIK, INC.
3241 So. Halsted Street

Budriko Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vakaro iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

NEW FEATURES— BETTER VALUE!

THE RHEEM IMPERIAL
Series 47, 40-gallon Gas Water Heater. There's a Rheem Gas Water Heater in the right size and price for every need.

...a much better buy!

New improved performance features . . . new attractive styling make Rheem Automatic Water Heaters the finest you can buy. Yet prices are lower than ever.

PRESSURE-PROVED AT THE FACTORY . . . PERFORMANCE-PROVED IN USE!

Every Rheem Water Heater is filled with water and fully tested at a pressure twice as great as ever needed for normal use. And Rheem built-in quality has proved its reliability in thousands of homes across the country. Let us show you how a Rheem Water Heater can supply your hot water needs — trouble-free, economically. Call or come in now!

E. STEVENSON
6106 So. Western Ave. HEmlock 4-4900

"Naujienose" galima gauti šias knygas

ĮVAIRIOS KNYGOS

Prof. Vaclovas Biržiška. Senųjų lietuviškų knygų istorija, I dalis. 208 psl. kietais apdarais $3.00
Minkštais apdarais $2.00
Vincas Krėvė Mickevičius—Mūsų garsiojo rašytojo 70 m. sukakčiai paminėti knyga. Knygoje įdėta rašytojo biografija, jo darbų vertinimas ir du jo paties kūriniai: "Pasaukimo valanda" ir "Pagunda". 188 puslapių $2.00
Dan Kuraitis — Atsiminimai. 208 psl. $2.00
Juozas Švaistas — Petras Širvonas. Lietuvių pasakų motyvais. 228 psl. $2.75
Gyvieji numirėliai — Trijų veiksmų komedija. $1.00
Vargšas Tadas — Dviejų vaizdų komedija. 1952 m. Naujienų leidinys. Kaina $1.00
Audra giedroje. Trijų veiksmų komedija $1.00
Dr. P. Jonikas. Lietuvių kalbos istorija. Gražiai įrišta į kietus viršelius. 256 didesnio formato psl. $3.00
Dr. P. Jonikas, Gimtojo žodžio paruose. Bendrinės kalbos patarimai ir paaiškinimai. Chicago, 1952 m. $1.50
Vinco Kudirkos raštai. 438 psl., įrišta į kietus viršelius $5.00
Prosper Mėrimėe. Kolomba. Romanas. 222 psl. $2.25
W. S. Reymont. Kaimiečiai, I dalis. Romanas. 352 ps. $3.00
W. S. Reymont. Kaimiečiai, II dalis. Romanas. 384 psl. $3.00
W. S. Reymont. Kaimiečiai, III dalis. Romanas. 472 psl. $3.50
W. S. Reymont. Kaimiečiai, IV dalis. Romanas. 392 psl. $3.50
Jeronimas Cicėnas. Vilnius tarp audrų. 568 psl. $5.00
L. Pirandello. Pirmoji naktis. Novelės. 124 psl. $1.50
Prosper Merimee. Kolomba. Romanas. 222 psl. $2.25
Lietuvių Archyvas. Bolševizmo metai. 438 psl. $3.00
Pulgis Andriušis. Anoj pusėj ežero. Lyrinės apysakos. 102 psl. $1.50
Vinco Kudirkos raštai. 488 psl. Kietais gražiais apdarais. $5.00
Francois Mauriac, 1952 m. Nobelio premijos laureatas. Gimdytoja. Romanas. 134 psl. $1.75
Francois Mauriac. Gyvačių lizdas. Romanas. 282 psl. $2.00
Juozas Grušas. Pabučiavimas. Novelės. 156 psl. $1.50
Adomas Mickevičius — Konradas Valenrodas. Istorinė apysaka. 98 psl. $1.50
Casey Deveikis—The Eager Beaver Regiment. 410 psl., didelio formato. gražiuose viršeliuose. $7.50
Antanas Škėma — Šventoji Inga. Novelės. 226 psl. $2.50
P. Kesiunas — Tarp žalsvų palapinių. Romanas. 292 psl. $3.00
Česlovas Grincevičius — Vidurnakčio vargonai. Neįtikėtinos istorijos. 134 psl. $1.50
August Gailit — Tomas Nipernadis. Pagarsėjusio estų rašytojo romanas. 316 psl. $2.50
Povilas Gaučys — Pietų kryžiaus padangėje. Pietų Amerikos žymesniųjų rašytojų novelių rinkinys. 480 psl. $4.50
R. Spalis — Gatvės berniuko nuotykiai. Apysaka jaunimui ir senimui. 508 psl., gražiai įrišta. $5.00
R. Spalis — Didžiosios atgailos. Novelės. 354 psl. $3.50
Ignas Šeinius — Raudonasis tvanas. 328 psl. $3.50
Ignas Šeinius—Kuprelis. 162 psl. Gražiai įrišta $2.00
Jurgis Savickas — Šventoji Lietuva. Romanas. 248 puslapių, gražiai įrišta. $3.00
Vytautas Alantas — Pragaro pošvaistės. Romanas. 434 psl., gražiai įrišta. $3.50
J. Petruitis — Laisvę ginant. Atsiminimai iš kovų su bolševikais ir bermontininkais. 200 psl. $2.00
Frank Lavinskas ir A. J. Baniušauskas — Angliakasių atsiminimai. Trys dalys vienoje knygoje. Viso 528 pusl. $3.00
B. Stundžia — Buriavimas ir jūrininkystė. Daug naudingų nurodymų vandens sporto mėgėjams. 126 pusl. $2.00
Šatrijos Ragana — Sename dvare. Apysaka. III leidimas. 176 psl. $2.00
Axel Munthe—San Michele knyga, I dalis, 328 pusl. Parduodama tik kartu su II-ja dalimi $2.50
Axel Munthe—San Michele knyga, II dalis, 312 pusl. Parduodama ir atskirai. $2.50
Upton Sinclair — Raistas. Pagarsėjusi amerikiečio rašytojo apysaka apie lietuvių gyvenimą. 356 puslapių. $2.00
Anicetas Simutis — Pasaulio Lietuvių Žinynas. Informacijų apie visą pasaulio lietuvius, jų organizacijas ir profesionalus bei biznierius knyga. 366 puslapių $5.00
P. Abelkis — Žemaičių Krikštas. Istorinis romanas. 422 psl. $3.50
Marius Katiliškis — Užuovėja. Apysakų romanas. 362 psl. $3.50
Jurgis Jankus — Paklydę Paukščiai. Romanas. I dalis. 172 psl. $2.20
Jurgis Jankus — Paklydę Paukščiai Romanas. II dalis. 225 psl. $2.60
Nelė Mazalaitė — Mėnuo, vadinamas medaus. Romanas. 220 psl. $2.50
Liudas Dovydėnas — Per Klausučių Ūlytėlę. Apysaka. 176 psl. $2.20
Dr. J. Balys. Lietuvių Tautosakos skaitymai, I-ji dalis. Išleido "Patria" $3.00
Jurgis Savickis. Raudoni batukai 134 psl. $1.50
Landsbergis-Mėkai — Lėtas. Antroji proza. Gabija, 1951 m. $1.25
Jonas Balys. Tautosakos Lobynas, I-II dalis $3.00
A. Vilainis. Žemaičių Žemėje. Reportažai iš kelionių Lietuvoje. Chicago, 1952 m., 132 psl. $1.50
Jurgis Gliauda. Namai ant Smėlio. Chicago, 1952 m., 221 psl. $2.00
Juozas Grišmanauskas. Tolimieji Kvadratai, New York 1952 m., 192 psl $2.00
Žvejo įdomūs pasakojimai iš bolševikų okupuotos Lietuvos.
Andrius Mironas, 40 populiarių dainų. Šlagerių tekstai, dainuoti su šokių orkestrais. ..... Kaina 75c.
M. Gudelis. Lietuviai gynė savo miškus. Įdomiai aprašytos kovos 1905 Suvalkijoje su caro valdžios paskirtais miškininkais $2.00
Dr. K. Grinius. Atsiminimai ir mintys. Daug įdomios medžiagos iš d-ro K. Griniaus gyvenimo dar caristinėje Lietuvoje $2.00
Nelė Mazalaitė. Gintariniai vartai $2.00
A. Garmus. Nemuno pakrantėmis. Atsiminimai iš senos caristinės Lietuvos prie Nemuno $1.25
Juozas Švaistas. Paskutinį kartą tave klausiu. Romanas. Liūdo Vismanto laida $1.50
P. Tulpė. Kalnų dvasia. Freiburgas, 1946 m. 206 psl. $1.50
P. Tulpė. Tilto sargas. P. Abelkio leidykla, 151 psl. $1.50
Arthur Koestler. Nulis ir begalybė. Romanas. Tuebingen, 1948, $1.25
A. Vaičiūlaitis. Kur Bakūžė Samanota $2.00
A. Vaičiulaitis. Valentina $2.00
A. Lalis lietuviškai angliškas ir angliškai lietuviškas žodynas. Minkštais aptaisais $12.00
Tas pats kietais aptaisais $14.00
Vilius Pėteraitis. Lietuviškai angliškas žodynas. 580 psl Kietais apdarais $5.00
Vilius Pėteraitis. Mažasis lietuviškai-angliškas žodynas (su tartimi). 420 psl. Kietais apdarais $2.00
Lietuvių Kalbos Vadovas. Tartis, rašyba, kirčiavimas, kalbos dalykai, žodynas 1950 m. $4.50
Alg. Margeris. Čikagos Šešėliai. Žiaurios tikrovės vaizdai, 1952 m. 316 puslapių $3.00
Alg. Margeris — Šliuptarniai, Amerikos lietuvių tautinio ir kultūrinio atgimimo laikų įstorinis romanas. 652 psl., įrištas $3.00
Vytis spalvotas didelio formato 50c
Alg. Margeris — Širdies Rūmai. Romanas. 450 psl. $4.00
Paer Lagerkvist. Barabas, (1951 metais Nobelio premiją laimėjusi knyga), 212 psl. Kaina $2.25
Žemaitės raštai. Karės metu. Lietuvos Šelpimo Fondo leidinys, So. Boston, Mass. "Keleivio" spauda, 1917 m., 196 psl. $1.00
Jonas Gailius. Kartuvės. Išleido "Rūta" 104 psl. $1.00
Guy De Maupassant. Moters širdis. Romanas. 268 psl. $2.60
Maupassant — Karoliai. 228 psl. $2.50
Maupassant — Karoliai. 228 psl. $2.50
L. Dovydėnas—Broliai Domeikos 260 psl. Premijuotas romanas $2.50
I. Simonaitytė — Aukštųjų Šimonių Likimas. 438 psl. premijuotas romanas $3.50
Roman Rolland — Petras ir Liucija, 112 psl. romanas. Autorius yra Nobelio premijos laureatas. $1.20
Lazdynų Pelėda — Motulė Paviliojo. Iliustruota, 43 psl. $0.60
Dr. J. Basanavičius — Lietuviškos Pasakos, I dalis, 280 psl., gražiai įrišta $3.00
Dr. J. Basanavičius. Lietuviškos pasakos, II dalis. 336 psl. $3.00
Dr. J. Basanavičius — Iš gyvenimo vėlių bei velnių. 388 puslapių, gražiai įrišta. $3.50
Juozas Švaistas — Aukso Kirvis. 224 psl. Lietuvių pasakų motyvais. $2.50
Kazys Borūta — Baltaragio Malūnas 256 psl. iliustruota apys. $2.50
J. Baltrušaitis. Lithuanian Folk Art. 248 psl., 80 iliustracijų, didelio formato $2.00
T. J. Vizgirda. Vilnius The Capital of Lithuania. 190 psl., iliustruota, didelio formato $2.00
Vydūnas. Tauresnio žmoniškumo užtekėjimas. 52 psl. ..... 25c.
Vydūnas. Gyvenimas Prūsų Lietuvoje. 47 psl. ..... 25c.
J. Petruitis. Kaip jie mus sušaudė. 221 psl. $1.80
J. Švaistas. Eldorado. Apysakaitės ir vaizdeliai. 150 psl., įrišta ... $1.80
A. Maceina. Jobo drama. Žmogiškosios buities apmąstymas. 240 psl. $1.80
Aloyzas Baronas. Debesys plaukia pažemiu. Romanas. 224 psl. $2.50
K. Barėnas. Giedra visad grįžta. Novelės. 215 psl., įrišta $3.00
F. M. Dostojevskis. Nusikaltimas ir bausmė. I dalis. Romanas. 301 psl. $3.00
H. Lukaševičius. Likimo žaismas. Romanas. 231 psl. $2.50
Dr. A. J. Karalius. Lyties mokslas. 394 psl. $7.00
Dr. A. L. Graičunas. Sveikata. 340 psl. $2.00
D. P. Chantepie de la Saussaye. Tikėjimų istorija $10.00
Didysis Sapnininkas. Sapnų reikšmių paaiškinimai. 186 psl. ... $1.50
"Keleivio" kalendorius 1953 m. su tautiškais ir bažnytiniais vardais. Be to, jame yra daug įvairios medžiagos apie Lietuvą ir įvairių pasiskaitymų. 96 psl. ..... 50c.
J. Grabau-Grabauskas. Kelias į pasisėkimą. 146 psl. $2.00
Halina Mačiulytė-Daugirdienė. Taupioji virėja. 290 valgių receptų. Įvairūs paaiškinimai apie valgio gaminimą. $2.00

"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

KETURIOS DEŠIMTYS METŲ DEMOKRATIJOS TARNYBOJE

Kai "The Anti-Defamation League of B'nai B'rith" minėjo savo jubiliejų Washingtone, D. C., prieš kelias savaites, prez. Eisenhoweris ir daugelis kitų Amerikos vadų ir keturių Užsienio valstybių galvos sveikino šią organizaciją jos pastangose dėl pagrindinių civilinių ir žmogaus laisvių.

Jubiliejaus minėjimo iškilmingiausią dalį sudarė Lygos metinio sidabrinio medalio įteikimas amerikiečiui, kuris daugiausia pasidarbavo, sustiprindamas Amerikos demokratiją. Šiais metais šį medalį gavo prezidentas Eisenhoweris. Jose dalyvavo Vyriausias teisėjas Warren, penki jo bendradarbiai, valstybės sekretorius Dulles, valstybės prokuroras Brownell, admirolas Radford, generalinio štabo viršininkas, darbo sekretorius Mitchell, visa eilė gubernatorių, JAV senatorių bei kongresmenų, Baltųjų Rūmų pareigūnų ir eilė žymių religijos, biznio, darbininkų ir švietimo veikėjų.

Šie visi žymieji amerikiečiai išreiškė pagarbą anti-diskriminacinei organizacijai, kovojančiai už žmogaus teises ir besirūpinančiai švietimu — B'nai B'rith — seniausiai žydiškai tarnybai Jungtinėse Valstybėse. 1913 metais buvo įsteigta šios organizacijos pirmtakūnė, kurios tikslas buvo kovoti už žydų gero vardo išsaugojimą. Begindama savosios grupės reikalus organizacija vėliau pradėjo rūpintis ir kitomis tautinėmis grupėmis. Dabar ši organizacija lygiai rūpinasi katalikų, svetur gimusių ar visų tų "mažumų" reikalais, kurios, bendrai sudėjus, sudaro Amerikos tautos didžiumą. Organizacija panūdo kovoti už švietimo ir segregacijos panaikinimo įgyvendinimą pietuose — šiuo metu galutinis sprendimas šiuo reikalu priklauso Aukščiausiajam Teismui. Organizacija aktyviai bendradarbiauja su kitų tautų liberalinėmis draugijomis. B'nai B'rith uoliausiai kovoja, kad JAV imigracijos įstatymas būtų sušvelnintas.

Išsiplėtus organizacijos apimčiai, išsiplėtė ir pati organizacija. Prieš keturius dešimtmečius ją sudarė savanoriai su vienu apmokamu sekretorium. Šiandien ji turi būstinę New Yorke ir 28 kituose Amerikos miestuose savo skyrius. Būstinė vadovauja organizacijos politikai ir planuoja jos programas. Vietiniai skyriai pritaiko šią politiką vietinėms sąlygoms ir pritaiko atskiriems būreliams. Savo ruožtu šie vietiniai regionaliniai skyriai informuoja vyriausią būstinę apie jų rajone esamas sąlygas ir nenormalumus. Šitaip susiorganizavusi ši organizacija, kuri rūpinasi ne vien tik žydų reikalais, ne tik žino ir kovoja dėl pagrindinių teisių ir laisvių, bet taip pat ir atidžiai seka nuotaikų plėtojimąsi.

Vajuje Amerikoje užtikrinti visų grupių taikingą sugyvenimą Lyga naudoja tris didžiąsias demokratines priemones — švietimą, bendruomenės veiklą ir teisę. Ji išvysto programą, atitinkančią laiko dvasiai. Paskutiniuoju laiku Lyga aršiausiai kovoja, siekdama panaikinti diskriminaciją darbovietėse, gyvenamuose namuose, teatruose, viešbučiuose ir restoranuose ar kitose viešojo gyvenimo srityse; aršiai kovojo su komunistine ir fašistine propaganda; skatino tarpkultūrinį švietimą ir tarpreliginį bendradarbiavimą. Kovoje su fašistine propaganda ir jos užkulisiais Lyga per ilgus metus, ypač paskutiniuoju dešimtmečiu, sudarė šimtų "neapykantos" vadų ir jų pakalikų sąrašus, kurie iš to valgo duoną. Lyga tyrinėja, iš kur jie yra apmokami, seka jų susirinkimus, jų politinius žygius ir jos raportai yra tiek smulkūs ir nuoseklūs, kad buvo išspausdinti dviejose dabar gerai perkamose knygose.

Kokia Lygos programa formoje bepasirodytų, ar tai brošiūros formoje mokytojams, ar tai filma unijos nariams, ar sukviečiant susirinkimą išaiškinti buto gavimo sunkumams — tikslas yra tas pats — paskatinti visų amerikiečių, nežiūrint jų religijos, rasės ar tautinės kilmės brolišką sugyvenimą.

—Common Council

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiophoto

Amerikos studentai, kurie buvo nuvykę į Rusiją, turėjo progos Naujų Metų dieną praleisti Kremliuj.

LAISVOJI TRIBŪNA

A. SUOMIS

PONIUTĖS

Kiek žodis poniutės kalbiškai yra vykęs, nesiimu spręsti ir palieku tatai kalbininkams. Tik lai man bus dovanota, jei aš savo nuomonę dėl šio žodžio vis tik pasakysiu. Jei žodis poniutė sudarytas iš ponasponia, tai mažybiniai turėtų būti ne poniutė, bet ponaitė — teko man girdėti tvirtinant. Tik aš suabejočiau tokio sudarymo nuoseklumu. Tatai būtų gal per didelis blusinėjimas. Imkime žodis močiutė matomai yra kilęs iš močia, tik mes nepažįstame 'močiaitės.' Tokiu būdu kilimas poniutės, gal nėra visai jau taip netaisyklingas, kaip tūlas tatai norėtų išaiškinti. Man tik abejotina išvis reikalingumas šio žodžio, nes jis yra ne savas, ir yra virtęs užgaulumo žyminiu.

Spaudoje kartais šis žodis pavartojamas be reikiamo išsiaiškinimo jo prasmės, lyg jis būtų neužgaulus. Tik šis žodis išgyveno tą pačią istoriją, kaip vokiškas žodis Frauenzimmer. Savo laiku šis žodis buvo net labai pagarbiai vaurtojamas, šiandie jis reiškia panieką. Pavadinti moterį Frauenzimmer yra įžeidimas. Tik ir 'die Frau' ne visados galima vartoti. Jei kas norėdamas išreikšti, jog jo žmona turinti ką padaryti, todėl neatėjusi, pasakytų vietoje 'meine Frau' — 'die Frau,' tai reikštų pažeminimą. Net ir sakant ant kitos moters "die Frau," būtų užakcentuota, jog ji nepriklauso kalbančiųjų klasei. Dar painesnis dalykas su prancūziškuoju "mademoiselle," "madame" ir "monsieur." Jie tik labai aprėžtais atsitikimais vartoja "demoiselle," "dame" ir "sieur." Svetimšaliui tiesa daug kas dovanojama, bet gimęs prancūzas šiems niuansams labai jautrus. Viso šio išaiškinti ne šio rašinio uždavinys. Kaip gi stovi su poniutės, kaip šis žodis atsirado?

Manau, nieks nenuginčys, kad senovės lietuvių tarpe šio žodžio nebuvo vartojama ir ten didesnė reikšmė priklausė Tavo mylistai, t. y. Tamstai. Poniutes yra pradžioje įsipilietinęs tarp mūsų aukštų valdininkų žmonų, grįžusių iš Rusijos ir Lenkijos. Tik mūsų aukštų valdininkų žmonų tarpe ne visos buvo tikrai kilmingos, yra žinomi atsitikimai, kad tos žmonos iki ištekėsiant ne tik kad nemokėjo rašyti, bet vedę gana palaidų gyvenimą. Jaunoji karta, kilusi iš turtingų ir pasiturinčių ūkininkų ir kritiškai vertindama šį naujadarį, pradėjo tokias ir panašias ponias, juk nestigo jų ir iš jaunųjų aukštų ponių tarpo, vadinti poniutėmis. Dar daugiau: ir jaunųjų tarpe buvo ponių, kurių jaunystė buvo praleista ne tik namų austuose, bet labai abejotinos švaros marškiniuose. Lietuvos ūkininkų moralė stovėjo neabejotinai aukščiau, nei kitų, ir, šios įtakoje, imta šis naujadaris pašaipai vartoti. Tuo būdu jis virto užgavimu. Mūsų dvarininkija ir valdininkija labai jautri tokiems reiškiniams ėmė mūsų "poniutėmis" vadinti moteris kilusias iš žemesnės klasės, o ūkininkaičiai, pradėję šią akciją, vadino visas ponias, kurios norėjo parodyti kaž ką prašmatnesnio, nemokėdamos nei pusėtinai lietuviškai.

Prof. Dr. Pr. Skardžius savo kalbos vadove šį žodį matomai tyčia išleido ir neabejotinai ne dėl kitų sumetimų, kaip tik dėl to, kad šis žodis lietuvių visuomenėje daug negerovės pridirbo.

Man atrodo, kad vartojant žodį poniutės, reikėtų išsiaiškinti klausimą, ar nebus šis žodis užgaulus. Kodėl jis mano pajautimu užgaulus čia išdėsčiau. Gal yra kitaip manančių? Pasisakykite.

Serga M. Varnienė

Pereitą savaitę staiga susirgo M. Varnienė, dail. Adomo Varno žmona. Ligonė yra Šv. Antano ligoninėje, prie Douglas parko ir California Ave.

Linkėtina poniai Varnienei greit pasveikti ir grįžti namo.

Kaimynas

MR. & MRS. V. JASHMONTAI,

4031 So. Talman Ave., užsisakė "Naujienas" per Juozą Ascillą.

Jashmontai yra seni "Naujienų" skaitytojai ir gerų parengimų laikytojai. Jie turi geros veislės du gražius šuniukus. Mielai juos atiduotų geriems lietuviams. Jei kas norėtų juos įsigyti, turi kreiptis į Jashmontus.

—Joe A-la

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

PRANEŠIMAI

Morning Star Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, vasario 4 d., 8 val. vak., 3600 W. North Ave., Chicago. Nariai malonėkite būti laiku, nes turim svarstyti daug neužbaigtų reikalų.

—A. Walskis, nut. rašt.

SLA 134 moterų kuopos susirinkimas įvyks ketvirtadienį, vasario 4 d., Hollywood Annex, 2421 W. 43rd St., 7:15 val. vak. Visos narės prašomos dalyvauti ir užsimokėti mokesčius.

—K. Katkevičienė, fin. sekr.

Lietuvių Brighton Parko Moterų Klubo susirinkimas įvyks ketvirtad., vasario 4 d., 7:30 val. vak., J. Burokų namuose, 4255 So. Rockwell St. Išgirsite celebracijos vakarą pavykus.

—N. Wilcop, rašt.

Eržvilko Draugiško Klubo susirinkimas įvyks trečiadienį, vasario (Feb.) 3 dieną, 1954 m. Vengeliausko svet., 4500 So. Talmant Ave., 7:30 val. vak.

—N. Wilcop, rašt.

Amerikos Lietuvių Bendruomenės, Melrose Park, Ill., Apylinkės visuotinis susirinkimas įvyks š. m. vasario 3 dieną, 7 val. vak. Community salėje (17th Ave. ir Rice gatvių kampas). Bus priimtas metinis veikimo planas, nustatytas nario mokestis ir kiti svarbūs reikalai. Prašome visus narius ir prijaučiančius dalyvauti. —Valdyba.

SLA 36 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį, vasario 3 d., Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St., 7:30 val. vakare. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti į susirinkimą. —A. Kaulakis, fin. rašt.

Kas skaito, rašo — "Naujienas" išsiraašo

DOMINIKAS TOMAZAITIS
gyveno 1701 So. Newberry Ave.
Chicago, Illinois

Mirė 1954 m. vasario 1 dieną, 6:30 val. vakaro, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Jurbarko parapijoje, Kažiamėkų kaime.

Amerikoj išgyveno 54 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Marijona, pagal tėvus Upartikaitė; sūnus Antanas, duktė Catherine Pocius, jos vyras Juozapas ir anūkai Theresa ir Dominic, ir kiti giminės, draugai bei pažįstamieji.

Kūnas pašarvotas Petro Gurskio koplyčioje, 659 W. 18th St.

Ketvirtadienį, vasario 4 dieną, 9:30 valandą ryto bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Dominiko Tomazaičio giminės, draugai ir pažįstamieji nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Žmona, Sūnus, Duktė ir kiti Giminės, Draugai ir Pažįstami.

Laidotuvių direktorius Petras Gurskis. Tel. SEeley 3-5711.

JUOZAS RUDYS
gyveno 2119 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Mirė 1954 m. vasario 1 dieną, 1 val. ryto, sulaukęs 68 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Tauragės apskr., Gaurės parapijoje.

Amerikoj išgyveno 49 metus.

Paliko nuliūdę: duktė Ruth Krisčiūnas, žentas Alfonsas, 2 anūkai: Keath ir Kevin; 2 brolienės: Jieva Rudis ir jos šeima, Petronelė Rudis su šeima; pusbrolis Juozas Rudis su šeima, ir daug kitų giminių, draugų bei pažįstamų.

Priklausė SLA 129 kuopai.

Kūnas pašarvotas Juliaus Liulevičiaus koplyčioje, 4348 South California Ave.

Ketvirtadienį vasario 4 dieną, 1:30 val. popiet bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines Kapines.

Visi a. a. Juozo Rudžio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Duktė, Žentas, Brolienės, Pusbrolis ir kiti Giminės, Draugai ir Pažįstami.

Laidotuvių direkt. Julius Liulevičius. LAfayette 3-3572.

REAL ESTATE INSURANCE
ANTON G. FLORIAN
1824 W. 47th St. Phone: LAfayette 3-9300
Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 8 val. vakaro.

Moving Moving
PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SĄŽININGAS PATARNAVIMAS.
NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMUI ĮRANKIAI, KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JŪSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.
J. NAUJOKAITIS 6819 SO. ROCKWELL ST., CHICAGO 29, ILLINOIS. Tel.: WAlbrook 5-9209

WHAT'S YOUR SAVINGS PURPOSE?
Home Education Own Business Security Travel
Mūsų klijentai patyrė, kad apdraustos santaupos pas mus yra naudingos telkimui fondų įvairiems jų ateities reikalams. Galite pradėti parankiausią jum suma, taupyti kada ir kiek norite. Tamstų santaupos apdraustos iki $10,000 ir neša gerą nuošimtį.
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 S. Halsted Street Chicago 8, Ill.
Telefonas: HAymarket 1-2028
Valandos: pirmad., antrad. ir penktad. nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vak. Trečiadieniais uždaryta Šeštadieniais nuo 9 val ryto iki 3 val. po pietų.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!
Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje.
BRIGHTON SAVINGS moka 3% pelno
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
Telefonas: LAFAYETTE 3-8248
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadieni 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryte iki 12 val. dieną. Ketvirt, 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 S. Halsted St. YArds 7-7308

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liudesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkti
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA Gėlės Mylintiems Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams.
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse zaukime koplyčią arčiau jusų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-0142 • HEmlock 4-2644 • TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone COmmodore 4-2228
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711
ALFRED VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1008
J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572
GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. TEL YArds 7-1138-1139
P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911
LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781
STEPONAS C. LACHAWICZ
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.
VIrginia 7-6672 PUllman 5-1270

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

KULTŪROS TAKELIU KLAIPĖDON

(PRISIMINIMŲ ŽIUPSNIUKAS)

Klaipėdos minėtinos dienos

Taip jau susidėjo, kad kasmet prisimenama 1923 m. sausio 15 d. Klaipėdos sukilėlių diena, tai yra toji diena, kada sukilę sąmoningesni ir jautresni gyventojai išvaikė jiems svetimą krašto administraciją ir tas žemes, iš senų senovės lietuvių gyvenamas, įjungė į bendrą Lietuvos valstybės gyvenimą.

Neabejotinai prisimintina diena, bet tautiniai kultūrine prasme, Prūsų Lietuvos gyventojai iš seno gyveno bendrais visos lietuvių tautos rūpesčiais. Juos vienus nuo kitų šimtmečiais skyrė administracijos siena su jos visais kitais padariniais. Tą bendrą tautos kultūros kelią Klaipėdos krašto lietuviai atžymėjo Prūsų Lietuvos tautos tarybos nutarimu įsijungti į tada veikusią Lietuvos valstybės tarybą tikslu bendromis pajėgomis atkurti abiem kraštam bendrą Lietuvos valstybę. Tas įsijungimas įvyko 1920 m. kovo 20 d. Kaune. Prūsų lietuvių tautos taryba 1920 m. vasario 21 d., susirinkusi Klaipėdos mieste, išrinko savo keturis atstovus Lietuvos valstybės tarybon. Prisijungimo akte, tarp kito, šiaip pasisakė:

"...Pareikšti savo valią ir reikalavimą, idant nuo senų senovės lietuvių tautos gyvenamas ir prieš jos norą atplėštas kraštas, kurs ekonomijos atžvilgiu sudaro su Lietuva vieną organingą vienetą tuojau neatidėliojant būtų vėl sujungtas su Lietuva į vieną bendrą valstybę ir gautų bendrai ginti bei tvarkyti savo nepriklausomą tautinį, politinį ir ekonominį gyvenimą."

Tuo pačiu aktu iš santarvės reikalaujama:

"...kad, tuojau būtų panaikinta siena; visos muitinės perduotos Lietuvos valstybės kontrolei; įvestas Lietuvos valstybės paštas, geležinkelis, uostas ir kita."

Tada Prūsų lietuvių tautos tarybos generaliniui sekretorium buvo Ed. Simonaitis, kuris netrukus žada aplankyti JAV lietuvių gyvenamus naujokynus.

Į Lietuvos valstybės tarybą, tada susidėjusią iš 40 narių, Prūsų lietuvių tautinė taryba parinko šiuos savo atstovus: Dr. V. Gaigalaitį, Jurgį Stekį, Kristupą Lekšą ir Martyną Jankų. Tai tuo nutarimu jau buvo aiškiai pasakyta, kad tos lietuvių gyvenamos žemės, kurias per penketą šimtų metų valdė Vokietija, įjungiamos į Lietuvos valstybę. Bet tose žemėse, tai yra Klaipėdos krašte, tada administraciją sudarė svetimi, ir jie delsė tas žemes perduoti atkurtai Lietuvos valstybei, todėl sukilusių ji buvo išvaikyta.

Neabejotinai tai buvo ilgas penkerių šimtų metų tautinės kultūros kelias, kuris vedė į Lietuvos valstybės atkūrimą su visomis lietuvių tautai priklausančiomis žemėmis. Deja, ne visas jas pavyko iš svetimų atgauti.

Suprantama, ne plačiu vieškeliu žydinčiomis gėlėmis papuoštu eita prie tolydžio vis aiškėjančio, vis ryškėjančio visai tautai tikslo. Teko eiti įvairių įvairiausiais kultūros darbo keliais keleliais, takais takeliais; kartais net nukrypstant į šunkelius, arba pasilikus be kelio klaidžioti. Ir ne visuomet būta ramaus kelio. Dėl jo reikėjo kovoti ir kartais labai sunkiai grumtis su visokeriopais tautos priešais. Bet sąmoningai ar nesąmoningai, apgalvotai ar neapgalvotai, ar dar kaip kitaip, visi tie keliai, takai takeliai, nors vietomis usnimis užžėlę, erškėčiais apaugę, jie visi vedė į savo valstybės atkūrimo darbą. Lietuvių tautoje buvusios savos valstybės nujautimas per ištisus šimtmečius svetimų nebuvo išrautas, sunaikintas, ištrintas. Tautos pasąmony jis išliko su savo nepriklausomo gyvenimo troškuliu išsaugotas.

Iš daugelio buvusių savos kultūros takelių, čia norisi prisiminti dar vienas, jaunutis, kuris vedė į Klaipėdos didelį žygį įsijungti į Lietuvos valstybės gyvenimą.

Vieną lytingą vasaros dieną

1922 m. vasaros pabaigoje vieną lytingą dieną pas mane atėjo Tauragės evangelikų parapijos klebonas kun. Vymeris. Nustebau pamatęs tą nebuvėlį svečią. Jis, tur būt, pastebėjęs mano nusistebėjimą, tuoj pradėjo dėstyti reikalą:

— Vislab, jums rūpi švietimo reikalai. Jie man taip pat apeina. Tauragės valsčiaus gyventojų dauguma evangelikai, visame apskrity jų taip pat nemaža. Mums trūksta kunigų, nėra kas mokyklose Dievo žodį skelbia. Noriu sudaryti kursus evangelikams mokytojams paruošti, nors laikinam pagelbimui darbui. Ar pritartute ar paremtute?

— Kunige, iš kur tokiems kursams gausite mokinių? Bent kiek daugiau prasilavinusių čia nejaučiu: kas buvo — vieni kariuomenėn pašaukti, kiti sugužėjo įvairiom kitom valstybės tarnybom. Kaime mokytojavimo sąlygos blogos... Mokytojų visur trūksta, — abejoju ir skundžiuosi svečiui.

— Vislab, apie tai galvojau. Klaipėdos krašte turiu pažįstamų kunigų. Teiravaus, ar jie man nepadėtų. Sutinka. Ten jaunimo daugiau pamokyto yra. Jie sutiktų čia dar pasimokyti... Tik siena kliudo...

— Kunige, ar reikalas tikras? — nekantraudamas nutraukiu jo kalbą.

— O, taip! Vislab, viešumo nenoriu, bet darbas būtų tikras, — neabejodamas atsako jis, kartu įspėdamas dėl viešumos.

— Jei taip, tai steigiame visiems bendrus vienerių metų mokytojo darbui paruošti kursus. O kas bus toliau, — pagalvosim.

Čia pat mudu susėdę sumetėm būsimų kursų programą. Sudarėm jų sąmatėlę, numatėm mokytojus. Blogiausia buvo su patalpomis kursam. Tauragė karo buvo visai nuniokta. Vos keletas pastatų sveikų užsiliko. Nuošaliau nuo miesto, buvo evangelikų parapijos namas. Jame talpinosi pradžios mokykla. Ten vakarais buvo galima kursams numatyti patalpą, bet tik jaunuoliam ir tai sausakimšai. Nutarėm tiek jų priimti, kiek ten tilps mokinių.

Rytojaus dieną vakare su atitinkamu prašymu ir sąmata bei su kursų programa kišenėje išvykau į Kauną pas švietimo ministerijos pareigūnus. Kunigas Vymeris išvažiavo Klaipėdos kraštan.

(Bus daugiau)

1914 - "Naujienų" - 1954
jubiliejiniai metai
VASARIO 21 DIENĄ
jubiliejinis koncertas
SOKOLŲ SALĖJE
2337 So. Kedzie Ave.
Dainuos Anna Kaskas

TURRET LATHE OPERATORIAI

- GEROS DARBO SĄLYGOS
- GERAI STOVINTI KOMPANIJA
- NUOLATINIS DARBAS
- GERAS ATLYGINIMAS
- DAUGELIS PRIEDŲ

Siųskite pavardę, adresą ir telefoną šiuo adresu:

NAUJIENOS
BOX 4516
1739 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.
Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings Insured to $10,000 by F. S. L. I. C.

Lietuvių Krautuvėj didelis pasirinkimas

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai, radijo, televizijos setai, baldai vaikučiams.

ŽEMOS KAINOS
LENGVI IŠMOKĖJIMAI
TUOJAU PRISTATOMA

Baldai pagal užsakymą

ROOSEVELT FURNITURE CO., INC.
2310 W. ROOSEVELT ROAD — Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

STANDARD FEDERAL SAVINGS - STIPRIAUSIOJI TAUPYMO ĮSTAIGA

Santaupos pas Standard Federal yra saugios, nes

1 Daugiau kaip $32,000,000.00 arba 95% visų narių santaupų investuota į Amerikos valdžios bonus ir Veteranų Namų Statybos Paskolas. Šios paskolos ligi 60% yra JAV vyriausybės garantuotos.

2 Atsargos ir pertekliai sudaro daugiau negu $3,450,000.00 arba virš 10% visų narių santaupų. BENDRAS TURTAS VIRŠ $44,000,000.00

STANDARD FEDERAL SAVINGS saugumas ir už indėlius mokami aukštesni nuošimčiai padarys Jūsų ateitį saugesnę. Kiekviena sąskaita yra Federal Savings and Loan Insurance Corporation apdrausta ligi $10,000.00.

ĮSTAIGOS VALANDOS:
Kasdien, įskaitant šeštadienius, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Trečiadieniais visai neatidaroma.

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIrginia 7-1141

Dirbtini Dantys
Laisvi ar nepritaikyti?
DANTŲ PLOKŠTELĖS
pataisomos ir stipriai įstatomos.
Sužaloti dantys pataisomi, o nuotrupos išlyginamos
— 1 valandos darbas —
State Dental Plate Laboratory
1635 W. 47th St. YArds 7-4499
944 W. 63rd. WAlbrook 5-2558
639½ W. 63rd St. WE 6-2608

Dirbtini Dantys
Laisvi ar nepritaikyti?
— 1 valandos darbas —
Cleveland Dental Plate Laboratory
456 W. North Ave. MI 2-6221
404 E. 47th Street. AT 5-6880
160 Milwaukee Ave. HU 9-3242

Dirbtini Dantys
Laisvi ar nepritaikyti?
DANTŲ PLOKŠTELĖS
pataisomos ir stipriai įstatomos.
Sužaloti dantys pataisomi, o nuotrupos išlyginamos.
— valandos darbas —
A-1 Dental Plate Laboratory
22 W. Madison, Room 223, DE 2-6804
1587 W. Ogden Ave. MO 6-3733
1425 Wilson Ave. LO 1-9280
2003 W. Lawrence SU 4-8708

C. L. D. D.
Tel. VIrginia 7-6583
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Ofiso Tel.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6—8;
Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso Telefonas: YArds 7-4787
Namų Telefonas PRospect 6-1930
Jei neatsiliepsi viršutiniai telefonai, Šaukite MIdway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 SO. ASHLAND AVE.
Telefonas: YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak. trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. ir treč. 10-4, antr. ir penkt. 10-1 ir 6-9, šeštad. 10-12.
Ofiso: PR 6-7800; namų TR 4-1765

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir šeštadienį tiktai susitarus.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—9 vakare, išskyrus sekmadienius.

DR. R. GELŽAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2705 WEST NORTH AVENUE
(įėjimas šalia Crystal teatro)
Val.: pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 6 iki 8 val. vakaro.
Kitu metu pagal susitarimą.
Telefonas TA 9-9331, neatsiliepus skambinti TA 9-2733

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707
Rez.: FIllmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.
4055 SO. ARCHER AVE.
(kampas Archer ir California Ave.)
Valandos: kasdien 2-4 ir 6-8 po pietų.

Rez. telef.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. Marquette Rd.

Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tik susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG
6400 South Kedzie Ave.

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
PRIEMIMO VALANDOS: Kasdien 10-12 val. ryte ir 5-8 val. vakare.
Šeštadieniais 10-2 ir 4-6.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. popiet.

Skaitykite "N-nas"

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12—2 val. ir 3—5 v. v.
Butas 1604 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukit KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 So. Archer Avenue
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons
Vakarais: pirm., antrad., ketvirtad 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus

Telefonai: ofiso GRovehill 6-5399
rezid.: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. kasdien
Trečiadieniais uždaryta
Šeštadieniais nuo 2-4 val.

HUdson 3-2096 — Res.: CE 3-2821
DR. JOHN MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted Street
Valandos pagal susitarimą nuo 1 iki 4 ir nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia VIncennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. J. A. PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 Archer Avenue
(Whipple St. — įėjimas)
Valandos: 10—12, 2—6, 7—9
Trečiad. ir sekm. tik pagal susitarimą
tel.: Office: LAfayette 3-4949
Residence: CEdarcrest 3-7786

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS:
2656 WEST 63rd STREET
(kampas Washtenaw ir 63rd St.)
Val.: Pirm., Penkt. 5-8; Antr., Ketv. 6-8:30, Šeštad. 3-5. Trečiad. uždaryta.
Telef.: PRospect 6-8548.
Cicero ofisas: 5002 West 16th Street.
Val.: Pirm., Treč., Penktad. 6-8:30; Antr., Ketvirt. 5-8:30. Šeštad. 11-1.
Telef.: TOwnhall 3-0959.
Namų telef.: HEmlock 4-7080
Kitu laiku tik susitarus.

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: YArds 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kmb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos.
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p.
Neturi valandų trečiadienį ir sekmad.

Telef.: ofiso—YArds 7-3526
Rezid.—YArds 7-7410
DR. JONAS VALAITIS
Gydytojas ir Chirurgas
4038 SO. ARCHER AVENUE
Valandos: Kasdien nuo 6:30 iki 8:30
Šeštadieniais nuo 4 iki 6.

Tel.: ofiso PRospect 6-9400
Rezidencijos: HEmlock 4-3851
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA - CHIRURGĖ
6560 S. WESTERN AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 p. p. ir nu 6-8 val. vak.; šeštad. 1-4 po pietų trečiad ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581, rez. VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

KITATAUČIAI GYDYTOJAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 SO. ASHLAND AVE.
(2-ras aukštas)
Ofiso telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite:
Rez. telef.: MIdway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vak.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro
Sekmadienį, 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel. HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 v. popiet.

DR. KAZIMIERAS
MICHEL
Optometristas - Orthophistas
4654 SO. ASHLAND AVE.
Praneša savo pacientams, kad jis išvyko į Phoenix, Arizona. Ten pasiliks 2 mėnesius pasilsėti ir tvarkyti reikalus savosios Turistų Stovyklos adresu
9239 CAVE CREEK ROAD
SUNNYSLOPE, PHOENIX, ARIZONA
Jis sugrįš į savo kabinetą apie vasario 12 dieną.

DR. R. P. LUTKUS
LIETUVIS OPTOMETRISTAS
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius, pakeičia stiklus ir rėmus.
Val.: kasdien nuo 6:30 iki 9 val. Šešt. nuo 10 ryto iki 4 p. p. Treč. uždaryta.
7013 SO. WESTERN AVE.
Tel. WAlbrook 5-4353

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val. Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų. Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4701 S. DAMEN AVE., Chicago, Ill.

"Naujienose" galima gauti šias knygas:

LSDP literatūra

Dėl Laisvos Lietuvos! LSDP užsienių organizacijos raštai, 1948, Stutgartas ..... 25c.

Jaunasis Socialdemokratas. Išleista Lietuvos Socialdemokr. jaunimo 5 (8) No. 1948 m. XII m. ..... 25c.

Lietuvos Socialdemokratų Programinės Gairės. 2-ji laida, LSDP užsienių delegatūros New York, N. Y. 1951 m. laida ..... 25c.

Leon Blum. Tavo kelias į Socializmą. Iš vokiečių kalbos vertė L. Garlauskaitė, 1948 m., Stuttgartas. ..... 25c.

John Spargo. Socializmo Minties Blaivumas. Pluoštas laiškų rašytų darbininkui Jonatanui Edvardsui, Pittsburghe. Vertė A. Lalis. Chicago "Naujienų" bendrovės lėšomis ir spauda, 1916 m. $1.00

Karl Kautsky. Socialdemokratija ir Komunizmas. Sulietuvino dr. P. Ancevičius, Stuttgartas, 1949 m. 25c.

Demokratinio Socializmo pradai. Įvado žodį parašė V. K. Stuttgartas, 1949 m. ..... 25c.

M. Cheisin. Profesinės Darbininkų Sąjungos, jų esmė, organizacija, veikimas ir kovos priemonės. Vertė J. Pakalka.

O. Bauer. Bolševizmas ar Socialdemokratija? Versta iš vokiečių kalbos. Klaipėda, 1922 m. LSDP leidinys ..... 50c.

Raulas Kemeklis. Pasakos. Kaunas, 1921 m. Daug įdomų feljetonų iš Lietuvos gyvenimo, 1918-1920 metų ..... 25c.

Gruodžio 17 dienos perversmas. Parašė **J. Šarūnas.** Išleido Lietuvos Demokratijos Draugai 1927 m. 50c.

VADOVĖLIAI

J. Murka. Vaikų Darbymečiui, I dalis. Pirmajam pradžios mokyklos skyriui $1.00

J. Murka. II dalis. Gimtinės mokslui $1.00

J. Murka. Lietuvių kalbos vadovėlis III ir IV kalbos mokslo laips. $1.00

Jonas Ilgūnas. Komercijos aritmetikos vadovėlis $1.00

J. Kukanauza. Anglų kalbos gramatika lietuviams. 192 psl. ..... 75c.

V. Daugirdaitė-Sruogienė. Lietuvos istorija. 203 psl., liustr., įrišta, $3.00

Visas čia išvardintas knygas galima gauti pirkti asmeniškai "Naujienų" Administracijoje, 1739 South Halsted St., Chicago 8, Ill. arba užsisakyti paštu, prisiunčiant money orderį arba čekį užsakomų knygų sumai pridėjus po 10 centų už kiekvieną knygą persiuntimo išlaidoms. Money orderius arba čekius reikia siųsti šiuo adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILL.

REUMATIZMAS
Greitai pagalbai nuo rausvų ištinusių kelių, pirštų, riešų ir nuo pečių gėlimo bei sustingusių raumenų vartok naują išradimą AMERPOL—žalias tabletes. AMERPOL greit sulaiko reumatizmo ir arthritis žalojantį skausmą. 100 tablečių $4.00, užsakoma tik per paštą. Siųsk į: AMERPOL, Dept. L, 957 N. Ashland Ave., Chicago 22, Ill.

PARSTUPAS
Parstupo šaknys jau buvo žinomos ir vartojamos kaipo gyduolė nuo Hippocrito laikų, nuo plaučių ligų, nuo širdies nesveikumų, nuo sunkių skaudėjimų po krutine ir skreplevimų, kiti sako Parstupo šaknis gerai nuo šalčių, kosulio ir reumatiškų skausmų, ir suvalnimo kad ir kietų vidurių. Prisiųskite mums $1.00, tai mes prisiųsime jums kvoterį svaro Parstupo šaknų. O jeigu norite COD, tai bus $1.25; į Kanadą irgi yra $1.25.
ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
SOUTH BOSTON 27, MASS.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Priplūdo nevietinių bedarbių

Viešosios pašalpos skyriaus vedėjas Rose paskelbė, kad daugelis pereinančių darbininkų, jų tarpe šimtai portorikiečių, užplūdę Chicagą. Jie čia, negaudami darbo, kreipiąsi pašalpos į jo skyrių. Bet tokios pašalpos jie negalį gauti, nes nesą vietos gyventojai: pašalpa teduodama tiems bedarbiams, kurie Chicagoje gyvena 6 mėnesius, o Illinojuje išgyvenę bent metus.

Rose siūlo tokius asmenis, kaip portorikiečius, grąžinti į jų tėviškę, nors privačios agentūros raginančios jiems duoti pašalpą. Jeigu jiems būtų suteikta čia pašalpa, jos, esą, neužtektų nuolatiniams Illinojaus šelpiamiesiems, kurių dabar esą 25,242 asmenys. Kita vertus, mokant portorikiečiams pašalpą, jų ilgainiui atsirastų nelegaliai dar daugiau. Tai esą matyti iš praktikos New Yorko, kuris juos šelpęs, o dabar turįs jų 450,000 koloniją, kuri sudaranti sunkią šalpos problemą. Bet būsią čia duodama pašalpa anokiems sergantiems asmenims ir jų vaikams.

Nauja bendruomeninių namų programa

Mero Kennelly paskirta komisija, po 6 mėnesių darbo, paruošė programą valdžios pastatytiems pigiesiems bendruomeniniams namams tvarkyti.

Pagal naująjį planą draudžiama segregacija, t. y. kitų rasių gyventojų iš tų namų išskyrimas. Meras kritikavo ligšiolinę CHA antisegregacinę praktiką, kuri privedusi prie riaušių Trumbull Parke, 106 ir Bensley Ave., kur, atsikrausčius negro šeimai, kilo neramumai ir ligi šiol nesibaigė.

Kad tokių nesklandumų nebūtų, reikią iš anksto visus namo gyventojus individualiai tokioms "staigmenoms"—negrų ar šiaip kitų rasių gyventojų atsikraustymui — iš anksto paruošti. Policija prireikus turinti duoti apsaugą galimiems neramumams užgniaužti tokiuose bendruomeniniuose namuose. Miesto taryba raginama priimti nutarimą prieš rasinę diskriminaciją. Finansinės įstaigos turinčios nevaržyti normalių paskolų toms sritims, kuriose pradeda kurtis negrai.

Žemės amžius

Chicagos universiteto ir kitų aukštųjų mokslo įstaigų 4 mokslininkai tariasi apskaičiavę Žemės amžių.

Tuo tikslu jie vartojo atominį matavimo prietaisą, kuris rodąs, kad Žemės amžius yra apie 4½ bilijono, arba 4,500 milijonų metų. Tai esanti seniausia data, kuri buvo pasiekta nagrinėjant saulės sistemos elementus. Esą įrodymų, kad apie 2,000 milijonų metų Žemės paviršius buvęs skysto pavidalo.

Šios studijos buvo paremtos tyrinėjimu švino, kuris randamas meteorituose, arba kūnuose, kuriuos mokslininkai laiko susidariusius tuo pat būdu, kaip Žemė. Anksčiau švinas buvo uranijus, kuris neteko savo radioaktyvumo tam tikra proporcija. Pavyzdžiui, uranijus 238 netenka pusės savo radioaktyvumo per 4,500 milijonų metų, pavirsdamas į šviną 206.

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKITE ŠIĄ

ERDVIĄ IR PATOGIĄ SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ

PROGRESS FURNITURE CO.
4181183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje

KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES
Naujausių madų, geryjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

GET THE GAS HEATER BACKED BY
$38,342,000
OF HEATER EXPERIENCE

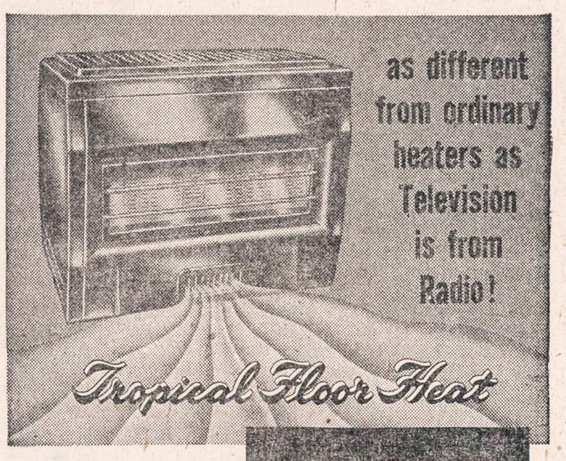

You owe it to yourself to SEE the SENSATIONALLY BETTER—

Siegler PATENTED AUTOMATIC GAS HEATER

GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE and FURNITURE CO.
2876 West Cermak Rd. BIshop 7-3333
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Bell Telephone išlaidos didėja

Praeitais metais Illinois Bell Telephone Co. 42,000 savo darbininkų algoms ir artimai su jomis susijusioms išlaidoms skyrė $192,912,000, arba 15 milijonų dolerių daugiau negu 1952 metais. Neseniai pakeltas atlyginimas vėl padidinsiąs išlaidas, sako biznio prekybos vedėjas P. G. Eckert. Tačiau distriktas esąs pasiryžęs pateikti šios srities gyventojams dar geresnį patarnavimą.

Ill. Bell telefonistės pereitais metais perdavė 373,000 pagalbos šauksmus, jų tarpe 22,000 šioje srityje. Į tą skaičių, žinoma, neįeina atvejai, kad klientai tiesiai, be operatorių pagalbos, kieno nors šaukėsi nelaimės atveju.

Planas kovai su lūšnynais

Piliečių komitetas kovai su Chicagos laužynais, bei varguomenės kvartalams pagerinti paruošė atitinkamą planą. Planas numato, kad šiam reikalui vadovaująs asmuo, komisionierius, būtų tiesiai atsakingas miesto burmistrui, vyriausias statybos bei gyvenamųjų patalpų pareigūnas, kuris perimtų pareigas iš dabartinio miesto statybos departamento. Šis komisionierius turėtų paruošti programą panaikinti rasinei diskriminacijai, pasirūpinti, kad būtų statoma daugiau butų tuščiuose sklypuose, įgyvendinti naują gyvenamųjų patalpų kodeksą ir apskritai pataisyti ligšiolinius statybos ir gyvenamųjų patalpų politikos trūkumus.

Chicagos lūšnynų bei patalpų problema bus svarstoma rytoj specialiame posėdyje, globojamame Northwestern universiteto teisių fakulteto (mokyklos).

Padeda išmokti angliškai

Mieste kuriamos įvairiose vietose naujos klasės anglų kalbai pramokti, ypač naujai atvykusiems, kurie turės išlaikyti egzaminus, nuošdamiesi pilietybei.

Cooperative Community Project for Newcomers, 645 North Wood St., Chicago, Ill., tel. TAylor 9-5388, žada padėti kiekvienam, kuris tuo reikalu į ją kreipsis, nurodydamas artimiausią mokyklą bei kursus. Galima skambinti nurodytu adresu.

Dėl Zarasiškių Klubo

Sausio 29 d. "Naujienose" St. J., rašydamas apie Zarasiškių Klubo veiklą, apsilenkė su tiesa. Jis rašo: "Per visą klubo gyvavimo laiką, pirmininkaujant J. Taruliui, klubas labai daug nuveikė labdaros ir lietuvybės išlaikymo darbe".

Tiesa, kad Z. Klubas beveik per 20 metų atliko daug gerų darbų, bet netiesa, kad J. Tarulis "visą laiką" buvo klubo pirmininkas. Pirmuoju Z. Klubo pirmininku buvo dail. Mikas Šileikis, T. Mačys ir Al. Šaikus (jau miręs) buvo sekretoriai, o U. Žukauskienė — iždininkė. Be klubo valdybos narių, J. Tarulis, T. Mačys, B. Švelnienė, Smalelis, Užundžiai ir dar keli buvo klubo steigėjai ir pirmieji nariai. Prie klubo organiavimo darbo daug prisidėjo ir James Tarulis. Jis ir spaudoje kėlė mintį organiuoti Zarasiškių Klubą.

Klubas buvo suorganiuotas 1935 m. vasario mėn. 15 d. M. Šileikis buvo parašęs klubo nuostatus ir išspausdinęs narių mokesčių korteles, kurių viena ir dabar pas mane yra su sekr. T. Mačio parašu. Susirinkimus šaukdavo pp. Žukauskų viešbučio patalpose, prie 22 ir Halsted St. O kai J. Tarulis liko klubo pirmininku, klubo būstinė buvo perkelta į Cicero. Klubo vardas nebuvo keičiamas visą laiką.

Šią pastabą rašau tik dėl to, kad p. St. J. sąmoningai ar ne plietė Z. Klubo istoriją, o pateikė klaidinančių faktų.

Zarasiškis

G. Gudauskienė

Dramatizuotų dainų vakarui artėjant

Nenuilstančioji muzikos darbuotoja **Alice Stephens** ir jos vadovaujamas ansamblis šį sekmadienį, vasario m. 7 d., Maria High School salėje vėl pasirodo mūsų visuomenei su nauja programa.

Koncerto didesnę dalį užims lietuviški kūriniai: K. V. Banaičio "Giesmė Kunigaikštienei Birutei", kuri buvo kompozitoriaus dedikuota Liet. karininkų moterų draugijai "Birutė" ir ištraukos iš St. Šimkaus op. "Paskendusio dvaro". Koncerto pagyvinimui pasirinkta spalvinga Čaikovskio "Nutckraker" suita, kurią atliks choras su šokėjų grupe.

Koncerte pasirodys du solistai: Gen. Peškienė atliks solo partiją K. V. Banaičio "Giesmėj Kunigaikštienei Birutei", o Vl. Baltrušaitis St. Šimkaus op. "Paskendusį dvarą".

Solistė **Genovaitė Peškienė** mūsų visuomenei jau yra gerai pažįstama kaip daugelyje koncertų gražiai užsirekomendavusi dainininkė. Bet jos muzikinės karjeros kelias, manau, maža kam tėra žinomas. Solistė yra kilusi iš "dainininkių Kudabaičių" šeimos, kurios dvi seserys buvo solistės Kauno ir Vilniaus operose. Taigi Genovaitė yra trečioji iš tos šeimos kilusi dainininkė ,kuri ne vieną yra sužavėjusi savo gražiu mezzo soprano balsu.

Savo pirmuosius dainavimo karjeros žingsnius ji pradėjo Vilniaus filharmonijos chore, kuris iki šiol davė nevieną aktyvų muzikos darbuotoją. Paminėsiu vien tremtyje esančius: sol. Peškys, muz. Pakštas, sol. Liepa ir mane pačią. Ten ir teko su solistė susipažinti. Susikūrus Vilniaus Operai, dainininkė gavo keletą solo pasirodymų. Atvažiavus Amerikon ir intensyviai pradėjus studijuoti pas p. Stephens, solistė pasirodė mūsų visuomenei kaip daug žadanti vokalė pajėga.

Baritonas **Vl. Baltrušaitis**, buvęs Kauno ir Vilniaus operų solistas, jau studijuodamas dainavimą Kauno konservatorijoj, išsiskyrė iš kitų puikia vokaline medžiaga. Kadangi jis buvo vienas iš geriausių mokinių, tai nuolat pasirodydavo koncertuose bei operų spektakliuose.

Tremtyje, Vokietijoje, jis dainavo Lietuvių Operos Detmolde pastatytoje "Sevilijos Kirpėjo" operoje ir yra aplankęs daugelį stovyklų su koncertais. Nors daugelis iš mūsų esame žavėjęsi jo giedojimu Chicagos bažnyčiose, šį koncertą reikia skaityti pirmu platesne prasme solisto pasirodymu Chicagoje.

Čaikovskio "Nutckraker" suitą, perdirbtą komp. A. Semeone's merginų chorui, praves pati p. **A. Stephens.** Šokuis parengė p. **A. Valeišaitė,** pasirodžiusi Chicagoje eilę kartų: Jaunimo teatro pastatyme "Karalaitėj Teisutėj", Išraiškos šokio studijos koncerte 1952 m. Kimball Hall ir Liet. Bendr. rengtoj Kalėdų eglutėje "Sniegutėj ir septyniuose nykštukuose". 1953 m., kai ji pati šoko Sniegutę. Pažymėtina, kad solo šoks p. **Giedraitytė,** gerai visiems pažįstama baleto šokėja, pasižymėjusi gabumais nuo vaikystės dienų, ir **A. Mackevičiūtė,** jauna temperamentinga išraiškos šokėja.

Sprendžiant iš programos įvairumo bei solistų, atrodo, kad šis A. Stephens Dramatizuotų Dainų Vakaras turėtų atkreipti atitinkamą visuomenės dėmesį.

1914 - "Naujienų" - 1954
jubiliejiniai metai
VASARIO 21 DIENĄ
jubiliejinis koncertas
SOKOLŲ SALĖJE
2337 So. Kedzie Ave.
Dainuos Anna Kaskas

Cicero

Apie namų savininkus

Pradedu šį rašinėlį nuo namų savininkų, kurie daugiausia domisi, ką "Naujienos" rašo apie Ciceros miesto santvarką ir nejudamojo turto nuosavybes, ypač taksų didėjimo reikalais.

Mokesčių reikalai

Kaip Lietuvių Namų Savininkų Politikos Klubo korespondentas, matau reikalą pranešti, kad 1954 metų Ciceros miesto biudžetas bus didesnis $11,000, negu 1953 m. Naujo tilto reikalu 52 gatvėje virš geležinkelio bėgių (apie kurį jau nekartą rašiau) bus pateiktas referendumas pavasarinių balsavimų dieną, balandžio 13 d. Numatoma, kad kainuos per du milijonu dolerių. Chicago, Burlington and Quincy geležinkelio kompanija žada prisidėt prie išlaidų tiktai 25%. Mokyklų taryba susirūpinusi, kad mokytojų algų fondas jau baigia išsekti. O ateinančią vasarą žadama nugriauti senuosius Roosevelt mokyklos pastatus ir jų vietoje modernų pastatą po vienu stogu pastatyti ir kitose mokyklose įvesti įvairių pagerinimų. Tad ir čia teks nemenką paskolą užtraukti ar jau užtraukta? Atrodo, kad nuosavybių taksai ateityje nemažės, bet kiekvienais metais didės. Tokiais reikalais taksų mokėtojai turėtų susirūpinti ir, prieš eidami balsuoti, atidžiai reikalą pastudijuoti. O pastudijuoti geriausia atėjus į taksų mokėtojų klubų susirinkimus.

Lietuvių Namų Savininkų Politikos Klubo susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio antrą savaitę, antradienio vakare, Lietuvių Liuosybės svetainėj. Ateinantis klubo susirinkimas įvyks vasario 9 d.

Dabar apie "Naujienų" dienraštį, kuris tarnauja mums per eilę metų. Šiemet jis švęs 40 metų sukaktį; ta proga paskelbė dienraščio vajų padidinti skaitytojų šeimai. 36 vajininkai įvairiose lietuvių kolonijose rungtyniauja, rinkdami prenumeratą. Nepasilieka ir mūsų nenuilstamas darbštusis K. P. Deveikis; tuo tarpu dar jis pirmoje vietoje sovi. Padėkim jam, kad išsilaikytų pirmoje vietoje iki pat galo. Neužtenka nusipirkti dienraštį vieną sykį per savaitę, nes žinios atsinaujina kiekvieną dieną. Tad užsiprenumeruokime "Naujienas" pas K. P. Deveikį, kad dienraštis pasiektų mus kiekvieną dieną.

"Naujienos" išleis jubiliejinį numerį 40 metų sukakties proga. Tai bus reikšmingas praeities dokumentas, kuriame bus sudėti dienraščio pergyventi įvykiai, o taipgi ir lietuviškų organizacijų praeities istorija. Tokį praeities dokumentą kiekvienas lietuvis turėtų pasilaikyti ateičiai.

"Naujienos" 40 metų jubiliejaus apvainikavimui rengia vakarą, kuris įvyks sekmadienio vakare, vasario 21 d. Smagu bus matyti ir klausytis mūsų talentingų menininkų,-ių, kurie tame vakare mumis linksmins. Todėl kiekvienam lietuviui, kuris tik vertina lietuvišką spaudą, vertėtų atvykti į šį reikšmingą ir įdomų vakarą.

J. T.

Krakiškių Klubas

Krakiškių Draugiško Klubo mėnesinis susirinkimas bus sausio 7 d. 2 val. popiet Vainuto svetainėje, 4246 S. Maplewood. Visi nariai kviečiami atvykti laiku. Bus svarbių pranešimų; reikės aptarti nemaža svarbių reikalų klubo labui. Galėsite užsimokėti duokles už 1954 metus.

Metinis klubo susirinkimas įvyko sausio 3 d. toje pačioje svetainėje. Be kitko, buvo nutarta pasveikinti "Naujienas" 40 m. sukakties proga. Pavesta iždininkui V. Jankauskui įteikti dienraščiui 10 dol. iš klubo iždo. Šis gausus susirinkimas pasibaigė geroje nuotaikoje.

Korespondentas

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

Excellent openings — We need:

DIE CAST MAKERS • TRIM DIE MAKERS
STAMPING DIE MAKERS
PLATE LAY OUT • CASTING INSPECTORS
BRIGHT CHROME PLATER
Must be able to maintain solutions.

PRODUCT ENGINEERING & MANUFACTURING CORP.
BRIDGMAN, MICHIGAN

Located 80 miles from Chicago, 25 miles from Michigan City, only 12 miles from St. Joseph, Mich.

COMBINATION JANITOR and NIGHT WATCHMAN
Age to 50
Must read, write and speak English
BLUE CROSS
OTHER BENEFITS
NIGHTS
Apply:
RILEY PRINTING CO.
701 So. Halsted St.
CHesapeake 3-5400

REIKALINGAS vyras mažam ūkyje. Visas išlaikymas, netoli nuo Chicagos. Atsišaukti: CAnal 6-5821.
1840 S. Halsted Street

REIKALINGAS DŽENITORIUS
Geras atlyginimas su kambariu ir maistu.
Adam Dulski, 1859 W. Hastings St.

SCHOOLS AND INSTRUCTIONS
Mokyklos ir Pamokos

ŠOKIŲ PAMOKOS
Valsas, tango, rumba ir kiti—
6 pamokos tiktai už $9.50.
Skambinkit Miss Karina,
WEntworth 6-4546, arba užeikit į
FRED ASTAIRE DANCE STUDIO
6441 So. Halsted Street

RENTING IN GENERAL
Nuomos

SUAUGUSIEMS išnuomojamas 4 kambarių butas. Vonia, šiltas vanduo, pečiais šildymas. 916 W. 36th Street.

IŠNUOMOJAMI 5 nefurnišiuoti kambariai. Garo šiluma, karštas vanduo. Šaukite GRovehill 6-1527, rytais.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDUODAMAS restoranas ir namas 2 aukštų. 7 kambarių butas, 2 mašinų garažas. Geros pajamos. Tuoj galima užimti ir namą ir biznį. 2128 So. Halsted St. CAnal 6-9606.

GROSERNĖ ir delikatesai su gyvenimui kambariais. Gazu šildymas. Žema renda. Prekės ir įrengimai už $2,000.
2444 W. 71st Street

PARDUODAMA likerių krautuvė ir taverna su gyvenimui kambariais.
Šaukite LAfayette 3-9397

Ona Dovgin apleido Chicagą

Ona Dovgin

Sausio 25 d. rytą Ona Dovgin sėdo į orlaivį ir apleido Chicagą.

Ši umi ir netikėta staigmena buvo neišvengiama. Ona Dovgin pastaruoju laiku nesijautė gerai. Jos sveikatą patikrino gydytojai. Po nuodugnaus daktarų tyrimų pasirodė, kad Ona serga, ir jai reikia pakeisti Chicagos klimatą.

Daktarai patarė jai apsigyventi prie šiltų vandenų ir tyrame ore. Kur Ona pasirinks vietą savo sveikatos pataisymui, aš negaliu pasakyti. Žinau, kad ji apsigyvens kur nors prie vandenyno. Aišku, vėliau Ona pati praneš.

Gaila! Netekome nuoširdžios ir uolios visuomenės veikėjos. O kas kas, bet naujieniečiai jos pasisges. Ji yra uoli "Naujienų" darbuotoja ir gabi jų parengimų valgių gaminimo šeimininkė. Kaip tik Ona pasveiks, ji ir vėl sugrįš pas mus.

Aš nuo savęs reiškiu Onai ištvermės ir greito pasveikimo.

Steponas Narkis

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

Work near home. Save time. Save hours travelling. Well established firm has unusually attractive position available for personable young lady as
STENO - TYPIST
Good working conditions
Pleasant associates
Small office
5 day — 37 hour week
$60 PER WEEK SALARY
Paid vacations and unusually fine hospital plan.
Call MR. HALE, EAstgate 7-1966

TUOJAU PRIIMS DARBININKES prie siuvamų mašinų, taip pat
• FRENCH BINDERS
• FANCY STITCHERS
Daug visokių privalumų
Geros darbo sąlygos
Rašykite:
MARILYN SHOE CO.
c/o Mr. Suffion
1308 West Fon Du Lac
Milwaukee, Wisconsin

REGISTERED NURSES
O. B. for General Duty.
R. N. for Emergency Room.
3:00 P. M. to 11:00 P. M. shift.
Good working conditions.
Catholic hospital in Chicago.
Illinois license required.
Write full details of education and experience to Box 4517, c/o Naujienos. All replies confidential and will be forwarded unopened to hospital administrator.

Work near home. Save time. Save hours travelling. We need
STENO - TYPIST
TYPIST - CLERK
Good starting salary
Periodic increases
5 day—37½ hour week
Many company benefits.
PRUDENTIAL INSURANCE CO. OF AMERICA
622 W. Diversey Parkway
LA 5-1404

REIKALINGA pagelbininkė valgykloje—restorane. Geros sąlygos darbui. Mrs. M. Kolalis, 9001 S. Western Ave. Tel.: HIlltop 5-3731

REIKALINGA pagelbininkė valgykloje—restorane, 9001 So. Western Ave. Telef.: CEdarcrest 3-9231. Šaukti po 6 valandos vakaro.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE AUDITORIUM
3133 So. Halsted Street
Tel. DAnube 6-2793
P. STANKOVIČIUS ir K. JUKNIS
Patarnauja perkant ir parduodant namus, biznius, ūkius. Padeda išrūpinti paskolas ir sudaryti morgičius. Sudaro dokumentus. Dirba ir vakarais

REIKALAS parduoti tuojau 2 namus, geros pajamos, tuščias butas. 2909 S. Emerald. Teiraukitės REpublic 7-2744

DIDELI NAMAI
7019 SOUTH DAMEN AVE.
Tik $12,950—7 kambarių rezidencija ir 3 kambarių butas rūsyje. Alyva karštu vandeniu šildoma. Šaukite
HEMLOCK 4-8300

MARQUETTE Parke išnuomojamas kambarys. Galima gamintis valgį.
7343 So. Maplewood Ave.

TĖMYKIT, TĖMYKIT! $9,300 už 3 butus, 16-ta ir Keeler Ave. 4-4 kambariai, 3 kamb. pastogėje; $2,500 įmokėti. Svoboda, 3739 W. 26th Street. LAwndale 1-7038

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

STIRBIS FUEL OIL
Range oil and furnace oil
6741 So. Maplewood Ave.
HEmlock 4-6264
(Automatiškas telefonas)
Aptarnauja tiktai pietinę dalį.

JONAS CONRAD
TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujina pasenusį namą, pripildo lietaus išplautus plytų tarpus. Taiso kaminus ir apie langų rėmus. Daugelio metų patyrimas darbe. Reikalui esant, kreipkitės į lietavį —
J. CONRAL, 5242 S. Artesian Ave.
GRovehill 6-4177

Skaitykite "N-nas"